

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA

STUDIJSKA
MIRANA JAROA
NOVO MESTO

IN KOČEVJE

Lasnik in izdajatelj: Okrajna odbora SZDL Novo mesto in Kočevje. — Izhaja vsak petek. Posamezna številka 10 din. Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ali 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu, št. 616-H-T-24.

Štev. 51 (302)

Leto VI

NOVO MESTO, 23. DECEMBRA 1955

Urejuje ure ... odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 23. Poštni predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Časopisno-saloziško podjetje »Slov. poročevalce« v Ljubljani. Za tisk odgovarja Franc Plevel.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV V NOVEM MESTU

Za družbeni razvoj so odgovorni komunisti

Poročili smo že o poteku občinske konference ZKS v Novem mestu, ki je bila 4. decembra, danes pa objavljamo nekaj zapiskov in misli iz poročila sekretarja iniciativnega občinskega komiteja Ludvika Goloba in iz razprave na konferenci.

Po pregledu zunanje-političnega položaja in obrisu novih smerne nadaljnje gospodarske politike je tovaršni Golob govoril predvsem o ureditvi nove občine po 1. septembru, ko je začel veljati komunalni sistem. Družbeno samoupravljanje je dobilo z uveljavljanjem novih občin še večjo podlago. Zdej je državljanom zares omogočeno najširše sodelovanje pri reševanju vseh bistvenih vprašanj v občini, odprta pa so tudi vsa pota za razvijanje najrazličnejših vzpodbud za napredek na vseh področjih našega življenja. V občinskem ljudskem odboru je 41 članov, med njimi 13 komunistov (od teh: 22 kmetov, 3 delavci, 13 uslužbencev, 1 svobodni poklic, 1 gospodinja in 1 iz ostalih poklicev). V 22 krajevnih odborih je izvoljenih 120 članov, v 13 svetih pri OB LO pa dela 98 članov. Pri upravljanju občine sodeluje tako neposredno poleg članov ljudskega odbora 98 državljanov. Izmed 98 članov svetov je 47 članov Zveze komunistov (nekateri so člani dveh svetov). Politični in socialni sestav svetov je pravičen, dolžnost komunistov v svetih in odboru pa bo, da bodo z nenehnim delom vseh odborov zagotovili uresničitev nalog, ki stoje pred povečano občino. Zlasti bo treba negovati in krepiti stike z volivci in poslušati njihove ustvarjalne predloge. Dnevno uresničevanje nalog, ki stoje pred organi ljudske oblasti, je glavna in najodgovornejša skrb komunistov, ki delajo na področju oblasti in izvrševanja naše zakonodaje, razvoja gospodarstva itd.

Področna turistična konferenca v Kočevju

18. dec. je bila v kolodvorski restavraciji v Kočevju II. redna področna turistična konf. za Dolenjsko, katere so se udeležili člani turističnih društev Dolenjske in gostje iz vseh večjih krajev. Konferenci so prisostvovali tudi zastopniki Turistične zveze Slovenske tovaršnje Matajca, člani okrajnega komiteja ZK Kočevje tov. Strcij, podpredsednik OLO Kočevje Jože Košir in tajnik občinskega

ljudskega odbora Kočevje tovaršni Potisek. Na konferenci so obravnavali dosedanje izkušnje pri pospeševanju turizma na Dolenjskem, možnosti in pogoje za hitrejši razvoj, delo posameznih društev in njegove naloge, potrebo po razširitvi turističnih društev in druge skupne naloge. Več bomo poročali o turizmu na Dolenjskem in zaključnih konferenca v prihodnji številki.

izgrajevanju oblasti in oblikovanju socialistične zavesti prebivalcev mesta — nemale zaslugе veli pokrvalni komunisti, ki vsa povojna leta niso nikdar varčevali s svojim znanjem in pridnostjo, da bi zagotovili ta napredek.

Več družbene kontrole s strani proizvajalcev

Delavsko samoupravljanje je pokazalo svoje prednosti predvsem v dvigu proizvodnje in v naraščajoči samostojnosti podjetij. Značilno je, da so načela delavskega samoupravljanja zaživela v pravem pomenu besede predvsem v manjših podjetjih, medtem ko so v nekaterih večjih obratih prihajale bolj do izraza težnje trgovsko-upravnega vodstva. Le-ta so dostikrat zastopala lastne želje in težnje za čim večjim dobičkom ter videla predvsem lastne koristi, pozabljala pa na obveznosti do skupnosti. Sindikati in organizacije ZK so v večjih primerih prepuščali gospodarsko-politično vlogo v podjetjih samo trgovsko-upravnim organom, sami pa niso našli pravih oblik dela in obravnavanja določenih gospodarskih vprašanj podjetja (primer Novoteks, Kremen, Gozdno gospodarstvo, nekatera gradbena podjetja in podobno). Zato je tam, kjer proizvajalci sami ne kontrolirajo organov delavske samouprave, tudi čut splošne odgovornosti teh organov nizek. V podjetjih manjka proizvodnih sestankov, kjer bi organi delavskega samoupravljanja polagali obratne dela pred svojimi volivci in z njimi razpravljali o najvažnejših vprašanjih podjetja. Tu bo treba politično delo poglobiti.

V trgovini dosedanje samoupravljanje v kolektivih ni prineslo zaželenih uspehov. Organiziranje potrošniških svetov naj zagotovi v bodoče tu več reda in družbene odgovornosti. Na področju občine dela 10 kmetijskih združenj, v katerih je izmed 3.440 kmetijskih gospodarstev vključenih v KZ 1.898 gospodarstev ali 55,1 odstotka. Organizacije so vse premalo

skrbela, da bi s političnim delom krepile vpliv združenj za splošno napredno kmetijstvo. Letos je vstopilo v združenja na novo 130 kmetov. Treba bo predvsem poživeti delo odsekov v združenjih in članom pomagati pri uresničevanju znanih načel o dviganju kmetijstva in njegove proizvodnje. V upravnih in nadzornih odborih 10 KZ je 120 združnikov, a le 15 komunistov. Ni čudno, da nekateri združenjski pravni ne skrbijo za uveljavljanje večje proizvodnje in da so se ponekod v vodstvu vrtnih mlacin ali celo socialistizmu sovražni ljudje, ki zavirajo napredek vasi.

Delo v vrstah Socialistične zveze ...

Z združitvijo prejšnje mestne občine z okoliškimi občinama je odstotek članov SZDL v primerjavi s številom vseh volivcev znatno padel, saj je danes na primer v občini komaj 6.794 članov SZDL, kar pomeni le dobrih 50 odstotkov volivcev. Izmed 356 odbornikov v 65 vaskih organizacijah SZDL je 82 komunistov. Ne moremo govoriti o nedelavnosti članov Socialistične zveze, kritizirati pa je treba pojave mladenosti komunistov v vrstah SZDL. Poživeti politično delo v organizacijah

(Nadaljevanje na 2. str.)

Ljudski poslanec Avgust Jazbinšek o letošnjih zborih sindikalnih podružnic

Večih letošnjih občnih zborov sindikalnih podružnic v novem mestu okraju se je udeležil tudi ljudski poslanec Zveznega zbora proizvajalcev Avgust Jazbinšek. Naprosili smo ga za nekaj njegovih mnenj o poteku teh zborov. Takole jih je ocenil:

»Na splošno lahko rečem, da so zbori potekali mnogo bolj kot lani. Bili so dobro pripravljani in zato je bila tudi razprava širša in je zajela v glavnem vse družbene probleme. Tudi udeležba je bila na splošno letos večja, bila pa je odvisna od delavnosti upravnega odbora sindikalne podružnice in priprav občnega zbora. Udeležba in razprava sta bili v celoti odraz dela sindikalne po-

družnice v preteklem letu.

Bistvo razprav članov na občnih zborih je bilo živo zanimanje za gospodarska vprašanja. Marsikje so spet ponovno načeli vprašanje toplega obroka hrane za delavce med delovnim časom in prehrane delavcev in uslužbencev v delavskih restavracijah sploh. Veliko je bilo razprav o delavskem samoupravljanju. Očito je bilo, da je spoznanje smisla delavskega samoupravljanja mnogo globlje prodrla tam, kjer v kolektivu prevladujejo delavci in uslužbenci, ki so odvisni samo od svojega zasluga v podjetju. V takih kolektivih je bilo mnogo več koristne razprave o storilnosti, o plačilnem sistemu, ni pa manjkalo tudi odkritih besed o nepravilnostih in o ljudeh, ki jim prizadevanje za dvig storilnosti ni pri srcu. Veliko je bilo razprav o novi gospodarski politiki in povsod, kjer so bili člani podružnic o njej pravilno seznanjeni, so jo tudi v celoti odobraval.

Med vsebinsko in organizacijsko dobro pripravljene občne zore sindikalnih podružnic lahko štejem občni zbor v »NO-

VOLESU«, v rudniku Kanjarica, v Kurilnici v Novem mestu, v podjetju za vzdrževanje proge v Novem mestu in še nekaterih drugih. O poteku občnega zbora v rudniku Kanjarica je Dolenjski list že pisal. V Kurilnici so razpravljali, kako bi izpopolnili delavnico, da bi lahko vse manjše okvare strojev popravili doma in s tem prihranili pri stroških in času. Govorili so tudi, kako se povečati varčevanje z mazivom in gorivom. Delovna disciplina je že sedaj dobra, menili pa so, da jo je mogoče še izboljšati. Ker je večina strojevodij starejših, so resno razpravljali, kako vzgojiti mlade kadre, ki bodo nadomestili starejše. Pohvalno za to podružnico je tudi, da imajo svojo samopomoč, v katero vplačujejo prispevke vsi člani. Iz te samopomoči dajejo denarno podporo članom, kadar so bolni ali drugače potrebni pomoči.

Na občnem zboru podjetja za vzdrževanje proge so prav tako veliko govorili zlasti o varčevanju kritičnega materiala. Razpravljali so tudi, kako bi

usposobil progo na slabših krajevih sprico pomanjkanja pra-

Bilo je tudi nekaj prav slabih pripravilnih občnih zborov. Najslabši pa je bil gotovo občni zbor sindikalne podružnice na državnem posestvu Klevčež. Občni zbor je bil sklican ob 15. uri, člani upravnega odbora pa so prišli šele po 17. uri, prav tako ostali člani. Upravni odbor ni pripravil nikakršnega poročila, niti poročila predsednika, tajnika in blaginjaka. To so skušali sestaviti kar na občnem zboru. Ta občni zbor je pokazal, da vladajo med upravo posestva, kolektivom in sindikalno organizacijo nezdravi odnosi, ki hromijo vsako napredno delo. Tu je bilo potrebno celotno delo samo kritizirati, ker nima nič skupnega z našo napredno socialistično stvarnostjo.

O nalogah novih upravnih odborov

Razen v večjih podjetjih je bilo na splošno mnogo pre malo razprav o higijensko tehnični zaščiti dela, o plačilnem sistemu, o izobraževanju kadra, o prehrani in potrošniških svetih in podobnih vprašanjih. Bilo je tudi očito, da člani sindikalnih podružnic premalo sodelujejo z ljudskimi odbori in njihovimi organi. Mnogi člani sploh ne čutijo dolžnosti, da bi šli na zore volivcev, kar je nepravilno. Se vedno je čutili v kolektivih nekako podcenjevanje mladine, odnosno mladih proizvajalcev. Premalo je še v sindikalnih zanimanju za kulturno-prosvetno delo kot važnega pripomočka za ideološko izobraževanje ljudi, za lažje spoznavanje vloge delavskega samoupravljanja in pravilne vloge njegovih organov. Premalo je bilo tudi razprav o gospodarskem kriminalu in odločnejši borbi proti njemu ter o razpisništvu na splošno, ki je dokaj razširjeno. Splošno varčevanje je potrebno povsod in prav tako tudi kontrola članov nad izdatki, pa naj gre za investicije ali druge izdatke. Sindikalne podružnice so ponekod preveč prepustile skrb za upravljanje podjetja samo organom delavskega samoupravljanja in zato jim niso nudile potrebne pomoči. Več skrbi bi morale posevčati izobraževalnim tečajem. Vse to pa pomeni, da se morajo pri svojem delu bolj držati napotil III. kongresa sindikatov.

Vse te nakazane pomanjklivosti, skupno z dosedanjim koristnim delom, pa so hkrati tudi najboljše napotilo za delo novim upravnim odborom sindikalnih podružnic.

Komunisti kočevskega okraja pred obračuni svojega dela

Člani ZKJ in osnovne organizacije ZK v kočevskem okraju se pripravljajo na občinske konference z razpravljanjem o gospodarskem in političnem življenju v okraju. Ocene, ki jih dajejo posamezne organizacije z občinskimi komiteji, pričajo, da so komunisti odigrali pomembno vlogo v našem družbenem življenju. Kljub njihovi aktivnosti bodo morali nekateri bolj poskrbeti za lastno vzgojo, ker so prav člani ZK prvi, ki morajo tolmačiti razne ukrepe in pa politične probleme našim

množicam. Občinske konference ZK bodo v kočevskem okraju januarja drugo leto.

V nedeljo 11. decembra so imele organizacije ZB dobropoljske občine občni zbor. Na njem so razpravljali o delavnosti in uspehih posameznih organizacij, pa tudi o delu posameznih članov. Iz razprave smo lahko sklepali, da je bilo delo plodno in so posamezne organizacije dosegle vidne uspehe. Čeprav je bilo že velikokrat rečeno, da je treba vključiti v

organizacijo ZB ljudi, ki imajo zato pogoje, je še vedno nekaj ljudi, ki niso v tej borbeni organizaciji.

Zmago Dragoš

Priznanje za delo pri pospeševanju turizma na Dolenjskem

Ob 50. letnici obstoja je Turistična zveza Slovenije podelila spominske znake kot priznanje za delo pri pospeševanju turizma tudi nekaterim vidnejšim organizatorjem turizma na Dolenjskem. Spominske znake in diplome so dobili: Boris Andrijašič in Roman Kobe iz Novega mesta, Anton Lušin in Gorko Jug iz Metlike, Franc Rabuza in Alojz Gruden iz Kostanjevice. V okraju Kočevje so dobili tako priznanje Karel Rigler st., Jože Zagar, Anton Čuk in Andrej Arko.

Cenejši kruh v Črnomlju

Pekarna v Črnomlju je pričela peči kruh tudi iz 80 odstotne moke. Tak kruh smo dosedaj v Črnomlju zelo pogrešali. Prodajajo ga po 60 din kilogram. Pekarna je tudi znižala cene belemu kruhu na 72 din za kilogram, kar pomeni znižanje 12 dinarjev pri kilogramu.

VREME

ZA CAS OD 22. DECEMBRA DO 2. JANUARJA

V splošnem nestalno s pogostimi, večinoma snežnimi padavinami. Konec tega ali v začetku prihodnjega tedna bo postalo zelo mrazo in bo snežilo. Nato bo jasno in še bolj mrazo. Zadnje dni decembra se bo vreme poslabšalo, snežilo bo, mraz pa bo popustil.

Seja okrajnega komiteja ZKS v Novem mestu

V soboto, 17. decembra, je bila v Novem mestu seja OK ZKS, na kateri je poročal o delu komunistov v izgradnji ljudske oblasti in o komunalni ureditvi v okraju član OK Franc Pirkovič-Cort.

Znižane cene mesa v Novem mestu

Sprito večje ponudbe klavne živine, zaradi katere je cena živini nekoliko padla, so tudi mesarje v Novem mestu znižale cene presnemu mesu in svinjski masti. Podjetje Mesarja je znižalo ceno svežemu govejemu mesu na 240 din za prvovrstno in 220 din za drugovrstno meso, ceno teletni na 240 din za kilogram, svinjini pa na 280 din kilogram. Ceno svinjski masti so znižali na 350 dinarjev za kilogram. Zadržna mesarja pa je znižala ceno govejemu mesu na 230 din, teletni na 240 din, svinjini na 260 dinarjev in sveži slanini ter salu na 280 din za kilogram.

Naše gospodarsko sodelovanje z Etiopijo

Obisk maršala Tita prijateljski Etiopiji bo prav gotovo pripomogel tudi k še večjemu gospodarskemu sodelovanju med obema državama. To sodelovanje je že sedaj precej razvito. Od meseca avgusta 1953, ko je bil sklenjen sporazum o trgovini in gospodarskem sodelovanju, so

bili že doseženi zelo lepi uspehi. Naši odnosi z Etiopijo se ne nanašajo samo na blagovno zamenjavo. Blagovna zamenjava sicer še ni na zadostni višini, ker se mora proizvodnja šele privajati na zahteve trga. Zelo močno pa je napredovalo tehnično sodelovanje. Naši strokovnjaki, na primer agronomi, geologi, planerji in drugi, so že opravili veliko delo pri ugotavljanju pogojev za gospodarski razvoj Etiopije.

Podjetje »JUGO-ETIPIJA«, ki ima svoje trgovinske hiše v Adis Abebi, Asmaru in Džigi, je razširilo letos poslovanje na odkup in prodajo etiopske kave. To je glavni izvozni predmet Etiopije in dosega letno do 50 odstotka vrednosti vsega izvoza. Etiopska kava je boljša kot brazilska, ker vsebuje 25 odstotkov več kofeina. Sklenjena je pogodba za izvoz kave v našo državo. So tudi dobri pogoji za naš odkup oljarice in kof. S tem bo našim tovarnam za predelavo olja omogočena večja proizvodnja, z nakupom dinarjev in sveži slanini ter salu na 280 din za kilogram.

tržiščih. Podjetje »JUGODRVO« je skupno z nekaterimi drugimi jugoslovanskimi podjetji že pričelo s izkoriščanjem 110.000 kubnih metrov hlodovine v bližini Adis Abebe.

Vse to dokazuje, da je naše gospodarsko sodelovanje z Etiopijo na dobrem tiru in v korist obeh držav. Zaradi koordinacije dela in boljšega poznavanja tržišča v Etiopiji je bil v Zvezni trgovinski zbornici ustanovljen posebni odbor za razvoj odnosov z Etiopijo.

Zbori volivcev v Ribnici

Na terenu Občinskega ljudskega odbora Ribnica so v tem mesecu zbori volivcev, na katerih obravnavajo predvsem problematiko vasi, komunalno dejavnost in pa volitve krajevnih odborov. Zanimanje je zelo veliko in tudi obisk zborov je zadovoljiv, kar kaže na zainteresiranost volivcev pri upravljanju v raznih odborih. Zbori volivcev je bilo do sedaj 11. Tudi sveti pri občinskem ljudskem odboru so sredi največje dejavnosti in rešujejo vsotekoče problematiko občine.

DECEMBER — MESEC »DOLENJSKEGA LISTA«
Od 1. do 19. decembra:

734 NOVIH NAROČNIKOV

V zadnjem tednu se je na Dolenjski list naročilo 314 novih naročnikov, kar je dvignilo skupno število vseh v decembru pridobljenih novih naročnikov na 734. Od tega je novih naročnikov: v okraju Novo mesto 466, v okraju Kočevje 217, v raznih krajih LRS in FLRJ 47 in v inozemstvu 4.

V posameznih občinah se je na Dolenjski list naročilo:

V okraju Kočevje:

1. Draga - Loški potok 1 nov naročnik
2. Kočevje 62 novih naročnikov
3. Ribnica 65 novih naročnikov
4. Sodražica 17 novih naročnikov
5. Velike Lašče 45 novih naročnikov
6. Videm - Dobropolje 9 novih naročnikov
7. Predgrad 18 novih naročnikov

V okraju Novo mesto:

1. Črnomelj 42 novih naročnikov
2. Kostanjevica - Podbočje 40 novih naročnikov
3. Metlika 34 novih naročnikov
4. Mirna 20 novih naročnikov
5. Mokronog 10 novih naročnikov
6. Novo mesto 138 novih naročnikov
7. Semič 43 novih naročnikov
8. Straža - Toplice 39 novih naročnikov
9. Šentjernej 60 novih naročnikov
10. Trebnje 21 novih naročnikov
11. Žužemberk 19 novih naročnikov

Ob zborih volivcev v novomeški občini

V času od 20. novembra do 3. decembra so bili v novomeški občini številni zbori volivcev, na katerih so ljudje razpravljali o novi ureditvi občine, o njenem gospodarskem stanju in nalogah, ki stoje pred ljudskim odborom in volivci. V naseljih izven mesta so poleg tega volili krajevne odbore, v mestu pa so razpravljali tudi o preimenovanju ulic ter o mestni komunalni dejavnosti.

Udeležba na teh zborih je bila dokaj slaba in moramo kritizirati volivce, da se za delo svojega občinskega odbora malo zanimajo. Na 29 zbornih mestih se je zborov od 15.094 volivcev udeležilo le 1413 volivcev ali nekaj nad 9 odstotkov. Največja udeležba je bila na Dolžu, kjer na zbor prišlo 23 odst. volivcev, najmanjša pa v Prečah, kjer je bilo navzočih komaj 6 odst. volivcev.

Navzlic slabi udeležbi pa so zbori volivcev, ki so bili sklicani prvič po ustanovitvi nove občine, po svoji vsebini bili uspešni. Pokazali so vrsto pomanjkljivosti in napak v delu bivših občin, odkrili perea vprašanja, ki ovirajo razvoj nove občine in svetovali odbornikom, kaj bi bilo treba ukrepati za rešitev nakazanih vprašanj.

Kaj so povedali kmetje

Na zborih v podeželskih krajih so volivci opozorili na perea gospodarski problem, ki prizadeva vse kmetovalce. Dvojnec cene umetnih gnojil povzročajo precej nejasnosti in strahu, da bo poraba teh gnojil občutno padla. Dolenjski kmet, bi lahko kontrahirano (pogodbeno vnaprej prodal) na primer živino, krompir, vino ali kakšne druge dolenjske pridelke, medtem ko žita in industrijskih rastlin nima. Zaveda se, da je namen nove uredbe predelati predvsem čimveč žita, vendar so posledice nove uredbe take, da gnojil po višjih cenah predvsem mali in srednji kmetje marsikje ne bodo mogli kupovati. Prosil so, da bi občinski odbor sporočil ta perea vprašanja na pristojna mesta in opozoril na škodo, ki bi nastala, če bi zdaj kmetje umetna gnojila, ki so se jih komaj navadili, začeli opuščati zaradi višje cene.

Tudi na vaseh so perea komunalna vprašanja: treba bo marsikje zajeti studence oz. urediti manjše vodovode, saj se na dolenjskem Krasu vprašanje pitne vode vleče že doista stoletja. Tudi za elektrifikacijo vasej je treba nadaljevati, čeprav bo treba za to delo zbrati precej več sredstev kmetov samih, kakor je to bilo doslej. Ponekod prosijo tudi za kredite, da bodo končali že začeta dela.

Popravljanje in vzdrževanje vaških cest in potov je marsikje v zelo slabem stanju. Volivci so zahtevali, naj občina kanzuje tiste, ki se ne bi udeleževali skupnih del pri popravilu teh poti. — Tudi na podeželju manjka obrtnih delavcev, kovarših in kolarskih zlasti v Pristavi, kovaršev in čevljarjev v Smarjeških Toplicah, pekarne

in mesnice nimajo v Brusnicah in Mirni peči in pod.

Nepravilnosti pri nakazovanju sečne občutijo največkrat socialno najšibkejši v vasi

Na zboru volivcev v Dol. Kamencah so se volivci pritožili, da je bilo pri njih več primerov, da so dobili sečna dovoljenja za drva v državnem gozdu posestniki, ki imajo sami tudi po tri gozdne parcele. V težko dostopnih krajih so dobili nakazana drva kmetje, ki nimajo lastne vprežne živine in delovne sile, pa tudi stari in bolni ljudje. Tudi na drugih zborih volivcev so se ljudje pritoževali nad delom gozdarjev in zahtevali zanje strožji nadzor.

Volivci so tudi zahtevali, da bi na prihodnjem zboru odborniki poročali, koliko se je letos nabralo gozdna takse in kako je bila porabljena. — V Mirni peči so med drugim razpravljali o nepravilnostih v trgovini KZ, kjer prodajajo blago po znatno

vajo dolžnosti in pravice zborov volivcev. Ni dovolj, da vedo samo to, da se nekaj dela oz. da se bo delalo; potrebno je poznati tudi sredstva, ki bodo za taka dela potrebna. Predračunska vsota pa jim je treba vsaj v glavnem povedati pred začetkom takih del.

Čimprej svete potrošnikov!

Zaradi pomanjkanja skladišč v mestu se vpliv državnih in združenih trgovskih podjetij zvezi s cenami kmečkih pridelkov vse premalo pozna. Trgovaška podjetja niso sposobna vskladiščiti večjih količin pridelkov, zato so volivci pozdravili zamisel o gradnji skladišč. Na III. trenju so volivci poudarili, da je treba čimprej imenovati potrošniške svete v trgovinah in povečati družbeno kontrolo nad poslovanjem trgovin.

Premalo je tudi obrtniških uslužnostnih obratov, zato so prebivalci mesta in vasi prepriščeni na milost in nemilost raznim obrtnikom, čakajo na izvršitev del tudi po več tednov in mesecih, cene pa so neprimerne visoke. Naglo narašča tudi šušmarstvo, nad katerim je premalo nadzorstva. Mestna pekarne je preobremenjena in najmanjša okvara obrata lahko povzroči, da bo mesto dalj časa brez kruha. Nujno je treba urediti še eno pekarno in zboljšati prodajo kruha, ki ga zdaj dostikrat zmanjka, posebno ob nekaterih kritičnih urah.

Volivci so razpravljali tudi o pomanjkljivi razsvetljavi v nekaterih predelih mesta, o nadaljevanju najnujnejših komunalnih del pri kanalizaciji, vodovodu, dograditvi športnega igrišča, o tržnici in pod.

Pogled na obnovljeno stavbo »Kremenca« ob Cesti komandanta Staneta v Novem mestu

Kritika komunalne dejavnosti v mestu

V razpravljanju po poročilih odbornikov na zborih volivcev v mestu so ljudje na več zborih kritizirali delo odbora na komunalnem področju. Poudarili so, da je sicer prav, da je občina obnovila med drugim tudi Glavni trg in dokončala ali uredila razna druga dela, pristavil pa so tudi, da je občinski ljudski odbor niti množice organizacije v bodoče ne smejo dovoljevati, da se odločanje o celotni komunalni dejavnosti v mestu prepušča zgolj najnižjemu krogu posameznikov. Pri večjih komunalnih delih volivci ne bi smeli biti v bodoče več postavljeni pred izvršeno delo, kot se je to zgodilo pri ureditvi trga, čeprav je bila tudi to potrebno. Volivci niso govorili, da taka dela niso potrebna, želijo pa, da se upošte-

razpoložljivih sredstev, vendar pa občutno premalo. S tem v zvezi so volivci ostro kritizirali gradnjo blokov — četvorčkov na Grmu, kjer se je arhitektom dovoljevalo eksperimentiranje z načrti in deli ne glede na stroške, stranke, ki so se veselile, pa tudi niso zadovoljne z neekonomično razdeljenimi prostori. Navzile 50 milijonov, ki so bili na področju mesta dani letos za stanovanja, se je poleg prostorov za družbene organizacije in Zdravstveni dom pridobilo le 12 družinskih stanovanj.

Volivci so poudarili, da je treba po vsej gradnji sodobna, vendar ne tako draga stanovanja.

Poslovilno slavlje v novomeški Kurilnici

10. decembra je sindikalna podružnica Kurilnice v Novem mestu privedla intimno tovariško slavlje — poslovilni večer za tri člane kolektiva, ki odhajajo v zaslužen pokoj. To so delavec Jože Saje, strojovodja Rudi Pevci in Janez Zupančič iz Zabeje vase.

Poslovilnega večera so se udeležili skoraj vsi člani podružnice, direktor podjetja za vzdrževanje proge Novo mesto Anton Rolič in ljudski poslanec August Jazbinšek. Z udeležbo so člani pokazali, da znajo ceniti napore in življenjske stis, ki so jih vsi trije tovariši vložili v korist podjetja. Vodja delavnice tovariš Pretnar se je v imenu vsega kolektiva zahvalil upokojenim tovarišem za njihov doprinos in še posebej orisal zaslužen vsakega posameznika. Prav

RUDARJI PREGOVNIKA Kanižarica

Čestitajo vsem delovnim ljudem k doseženim uspehom v tekočem letu ter jim žele v novem letu 1956 mnogo uspešnih podvigor pri nadaljnji gradnji naše socialistične domovine!

NAS KOLEKTIV SE BO TUDI V BODOČE TRUDIL NUDITI SVOJIM POTROŠNIKOM KAR NAJVEČ KVALITETNEGA RJAVEGA PREMOGA V VSEH ASORTIMENTIH!

Najboljši sodelavci v zadnjem tednu

314 novih naročnikov v enem tednu — to je žetev Dolenjskega lista od 13. do 19. decembra. Precej je bilo posameznih naročil, znova pa so postavile posamezne osnovne šole, nižje gimnazije ter dve sindikalni podružnici.

Novih naročnikov so pridobili v tem tednu:

Sindikalna podružnica lesno industrijskega obrata Ribnica — 11, osnovna šola Laze, pošta Stari trg ob Kolpi — 13, Vinko Mate, Ribnica — še 6, Zorn Otmar, šolski upravitelj iz Podzemlja, p. Gradac — 21, Osnovna šola Kočevaska Reka — 2 in 10 izvodov kolportaze, Metod Plut, šol. upravitelj Semt — 9, Osnovna šola Karteljevo, pošta Mirna peč — 4, Osnovna šola Trška gora — 11, Niko Valjavec, šol. upravitelj Vel. Lašče — še 5, Osnovna šola Brusnice — 7, Nižja gimnazija Sentupert — 9 novih naročnikov in 11 izvodov kolportaze, Pionirski nižje gimnazije v Stročah — 24, Nižja gimnazija Kostanjevica — 22, Nižja gimnazija Sodržečica — 10, Sever Vera, učiteljica, Sentjerneje — še 3, Sindikalna podružnica opekarnar Ribnica — 14, Rihar Filip, šolski upravitelj Gor. Sušice — še 5, Anica Podraž, učiteljica, Dol. Toplice — še 3, Osnovna šola Črnomelj — 5, Nižja gimnazija Mokronog — 9 novih naročnikov in 10 izvodov kolportaze.

Prosimo tudi ostale šole in sindikalne podružnice, ki so dobile našo okrožnico, da pošljejo

Bratu za novoletno darilo

»Smo naročniki Dolenjskega lista, ki se nam je zelo priljubilo. Zato sva s sestro sklenili, da ga naročiva tudi najinemu

dikalna podružnica opekarnar Ribnica — 14, Rihar Filip, šolski upravitelj Gor. Sušice — še 5, Anica Podraž, učiteljica, Dol. Toplice — še 3, Osnovna šola Črnomelj — 5, Nižja gimnazija Mokronog — 9 novih naročnikov in 10 izvodov kolportaze.

Prosimo tudi ostale šole in sindikalne podružnice, ki so dobile našo okrožnico, da pošljejo

»Od 19 gospodarstev jih ima 15 že Dolenjski list...«

»Priloženo vam pošiljamo 13 naročilnic novih naročnikov za Dolenjski list. Naš šolski okoliš obsega 19 gospodarstev, izmed katerih je naročeno na list že 15 družin ali 78,9%. Ostale družine bomo v tem tednu skušali še enkrat pridobiti za naročnike Dolenjskega lista...«

Kaj naj rečemo k taki prizadevnosti učitelja in šolskih

bratu kot novoletno darilo. Prav gotovo mu bo list všeč in novice iz domačih krajev ga bodo seznanjale z vsem, kar je tu novega. Prilagava 120 dn za četrtletno naročnino. Če mu bo list ugajal, ga bova naročili še dalje. Pošljite mu prvo številko za novo leto na naslov: Vojniki, Skedelj Joško, V. p. 2890-24/3, Knin, Dalmacija.

Uredništvo in uprava žetiva uspehov in sreče polno novo leto 1956!

Mimica in Tončka Skedelj, Jelša 4 — p. Sentjerneje.

Pristavilo lahko samo tole: sestri prav gotovo nista mogli izbrati primernejšega darila bratu. Pisati mu vsak teden ne morejo od doma, Dolenjski list pa ga bo obiskal redno vsak teden in ga sprti seznanjal z vsemi novicami iz domačih krajev. Tako tudi pri vojaki na bo odrezan od dogodkov in dolenjskih novic.

Tudi letos smo pripravili za vse stare in nove naročnike Dolenjskega lista

Veliko novoletno nagradno žrebanje

Vsi naročniki Dolenjskega lista, ki bodo do konca januarja 1956 plačali bodisi celoletno ali polletno naročnino (480 oz. 240 dinarjev), bodo sodelovali v velikem novoletnem nagradnem žrebanju, za katerega smo doslej pripravili tele nagrade:

najnovější RADIO APARAT kompletno MOŠKO KOLO »Lastovka«

vprežni okopalnik »Dika« — okroglo furnirano mizico — prašiča — 600 kg umetnih gnojil — volneno blago za 3 ženske plašče — 5 kg sira — 4 tona premoga — 8 prm drv — 2 svetilki za nočne omarice — 3 police za kopalnice — 7 sraje — 2 para ženskih čevljev — 100 kg semenskega krompirja — 10 kg marmelade — 5 kolekcij kozmetičnih izdelkov znane tovarne Zlatorog — kolekcijo 10 buteljk sortnega vina — nad 50 knjižnih daril

V letošnjem nagradnem žrebanju sodelujejo z darili naslednja podjetja: Agroservis, Ljubljana — Mizarstvo Novo mesto — Kmetijsko posestvo Dob — Zdrušno trgovsko podjetje Črnomelj — KZ Brusnice — KZ Prekopa — Rudnik Kanižarica — Rudnik Kočevje — Ključavničarstvo Kočevje — Izbira Novo mesto — Industrija perila Novo mesto — Industrija čevljev Novo mesto — Čevljarstvo podjetje Metlika — KZ Dolenjske Toplice — KZ Dobrnič — KZ Novo mesto — Tovarna BELSAD Črnomelj — Tovarna ZLATOROG Maribor — Državna založba Slovenije, Slovenski knjižni zavod in Založba Kmečka knjiga Ljubljana — Dolenjski list Novo mesto.

Zato ne pozabite: v žrebanju bo lahko sodeloval vsak novi in stari naročnik Dolenjskega lista, ki bo do konca januarja poravnal celoletno ali polletno naročnino. Položnice bomo priložili prihodnji številki našega tednika.

RAZDELJENIH BO NAD 90 dragocenih dobitkov!
Podroben razpis tekmovanja bo objavljen v novoletni številki našega lista.

Kaj so Trebanjci potožili svojemu ljudskemu poslancu

9. decembra je bilo v Trebnjem dobro obiskano zborovanje SZDL, na katerem je govoril republikanski ljudski poslanec tov. Niko Šilih. Obširno je pojasnjeval uspehe naše zunanje politike, prav tako pa tudi napredek in težave našega gospodarskega razvoja. Nekatere stvari je po končanem poročilu na željo posameznih zborovalcev še podrobneje obrazložil. Razprava je posnela še živahnejša, ko so Trebanjci sprožili nekatera vprašanja, ki so predmet razpravljanja na vseh sestankih in zborovanjih zadnjih let.

Ena teh njihovih skrbi je gradnja novega šolskega poslopja. Stara šola bo čez dobro leto zapustila svoje stolietnico. Sedanje poslopje ima za 14 oddelkov osnovne šole in nižje gimnazije le 4 učilnice, kar zadostuje za pouk 8 oddelkov, ostalih 6 oddelkov pa mora uporabljati zašilne učilnice v treh različnih poslopih, raztresenih po Trebnjem. Razen tega, da prostorsko ne zadostuje več sedanjim potrebam, je stavba v zelo slabem stanju, kar so komisije ugotavljale že vse od konca prve svetovne vojne. Po zadnjem komisijemskem ogledu 30. marca 1954 je bil storjen korak naprej. Odobrena je bila ožja lokacija za novogradnjo, pripravljen je idejni načrt z vsemi prilagami, ki so potrebne za odobritev gradbenega programa, gradbenemu odboru pa je ljudstvo objavilo pomoč z delom, vožnjami, materialom in denarjem v približni vrednosti 6 milijonov din. Vprašanje je, kako bi si zagotovili potrebne investicije in vsaj sver pospešili.

Druga perea zadeva, s katero so zborovalci seznanili svojega ljudskega poslancu, je poslopje železniške postaje v Trebnjem, ki je bilo med vojno uničeno. Vsa služba osebna in tovornega prometa poteka v majhni leseni zgradbi, ki so jo prej uporabljali le za skladišče, sedaj pa so razen skladišča v nji tudi pisarne in čakalnica s površino 12 m², ki lahko obremenjuje 15 do 20 ljudi. Na vlak vstopa dnevno 180 do 200 potnikov, približno toliko jih tudi izstopa; ob sobotah, nedeljah in ob raznih praznikih pa naraste število potnikov na 300. Kako naj majhna čakalnica zadostuje tolikemu številu potnikov? Kam naj gredo na vlak čakajoči bolniki, kam matere z majhnimi otroki? Pri tem je treba pomisliti, da je Trebnje železniško križišče in se čakajočim potnikom pridružijo še oni, ki prestopajo z enega vlaka na drugega ter oporajo tudi v dežju in mrazu ob pogostih zamudah vlakov tudi po 1 uro čakati na prostem ali pa so prišlejeni zateči se v postilne. Nerazumljivo je, da tako pomembno postajo in križišče še sedaj ni na vrsti za obnovu posajnega poslopja, medtem ko so druge majhne prometne postaje na progi Grosuplje — Novo mesto in Trebnje — Sevnica, ki so bile med vojno uničene, že vse obnovljene odn. na novo zgrajene. Gradbeni načrt je že izdelan, tudi potrebne investicije so na razpolago, le o pričetku gradnje se ni ničesar slišati. Kje so torej ovire? Zborovalci so vpraševali, ali se mora res vsaka žvedba takih in podobnih načrtov prav pred Trebnjem in samo Trebnjem ustaviti.

Ko so se zborovalci ponovno v svojih ljudskih poslancem že o gradnji vodovoda in ceste in sklenili, da se bodo v bodoče za vse te zadeve tudi sami že bolj zavedli, je bilo dobro uspešno zborovanje zaključeno. — e

Dobil je nezgodno zavarovalnino

14. oktobra se je pri spajanju desk za avtomobile ponesrečil naš naročnik Anton Markovič iz Dol. Polja 9 pri Straži. Izgubil je nohtni člen kazalca na desni roki, zadnji sklep na mezinu desne roke pa mu je otdel. Po pravilniku DOZ, pri katerem so vsi naročniki Dolenjskega lista brezplačno nezgodno zavarovani, mu je bila priznana invalidnost v višini 8,3 odstotkov. Zato je dobil izplačano odškodnino 8,3 odstotkov od 40.000 din, za kolikor je zavarovan, to je 3.320 dinarjev. Ne pozabite: poravnana naročnina — zajamčeno brezplačno nezgodno zavarovanje!

Izžrebanci nagradne križanke

V nedeljo 18. decembra je komisija, v kateri so bili novomeški naročniki Dolenjskega lista Ivan Brumat, Mihaela Šavrič in Jože Šali, v uredništvu našega lista pregledala 182 poslanih nagradnih križank in izžrebala tele reševalce:

1. Gruđen Marija, Ljubljana, Blok 2-II ob Celovški cesti — 1, Dobi Balzacovo knjigo Okroglo povesti (vezane v usnje);

2. Novak Reza, Gor. vrh 5 pri Dobrniču — dobi knjigo Tito, Graditelj nove Jugoslavije;

3. Čerček Jure, študent, Novo mesto, Gerdeševa ul. — dobi Trdinove Rože in trnje;

4. Strah Tilka, Ljubljana, Mestni trg 11 — dobi Potrčev roman Na kmetih;

5. Gimpelj Berto, Soteska 1, pošta Straža — dobi knjigo A. Gramsci, Pisma iz ječe;

6. Škala Ilika, Zagreb VI, Vinogradska 59 — dobi knjigo M. Pijade, Izbrani govori in članki;

7. Kapš Jože, Ljubljana, Naborjeva 5-II dobi knjigo Plehanov, Prispevki k zgodovini materializma;

8. Levstek Miro, Dijaški dom Šmilbel pri Novem mestu — dobi Pirkovičovo knjigo Po sledovih rimske volkujke;

9. Požgorek Vlado, dijak, Šmilbel pri Novem mestu — dobi Koblarjevo Sesto velesilo;

10. Turk Peter, Dijaški dom Črnomelj — dobi knjigo Magajna-Mevija, Samo za objokano ljudi.

Vsem izžrebancom smo knjige poslali po pošti, ostalim reševalcem pa želimo več sreče pri novoletni nagradni križanki, ki bo precej lažja od sedanje.

Rešitev nagradne križanke:

Vodoravno: 1. Dunav, 6. Kramp, 11. omele, 12. Luter, 13. Lutav, 14. imati, 15. Eduard (Griegs), 16. Dolenjske novice, 17. Ivan (Mestrovic), 18. Si, 19. protestiram, 20. Np, 23. Jutro, 26. At, 27. Tai, 28. DS (Dom in svet), 30. poroč, 31. stran, 42. Otton (Zupančič), 44. volil, 45. soline, 46. kruta, 47. predel, 48. Nu, 51. Katon, 52. Enki, 53. pripraviti, 55. seli, 56. jeti, 58. pričam, 59. gurati, 60. kit, 61. imun, 63. iterativ, 65. Baku, 66. trop, 68. on, 69. lajavo, 71. pat, 72. Trava, 73. naraj, 74. slatina.

Navpično: 1. Dolenjski list, 2. Umag, 3. nem, 4. aludirati, 5. v, 6. klic, 10. rimenolas, 8. ata, 9. meti, 10. prumenatura, 17. (Ljudska) Piravica, 18. era, 19. notorčen, 20. J(anez) Trdina, 21. set, 22. Kraver, 23. etologija, 24. Nj, 25. ordinari, 26. vas, 27. Ili, 28. struktura, 29. pretekati, 34. utnem, 35. ona, 36. pok, 40. onolik, 43. šepar, 47. pritok, 48. domala, 50. uta, 52. pri, 54. čuvar, 55. iti, 62. nov, 64. tak, 65. baš, 67. p(re)jme n(a)j, 70. os, 71. pa

Drobne vesti iz Trebnju

Igralska skupina kulturno-prosvetnega društva v Trebnjem je po daljšem odmoru zopet oživila. Vzrok daljšega zastoja v delu je bil predvsem odhod nekaterih izkušenih igralcev. Zato je režiser tov. Gartner ob pričetku nove sezone poslal novih, mladih sodelavcev, s katerimi redno sudi Medvedovo dramo »Za pravdno in srce«. Prve uprizoritve se nadejamo sredi januarja.

Nedavno je imelo Turistično društvo redni občni zbor, ki pa ni bil najbolj obiskan. Lepe nagrade bo težko uresničiti brez večje sodelovanja domačnov, čeprav bi imeli prav oni od uspešnega dela Turističnega društva naj-

ve koristi. Ob tem dejstvu, ki prizadeva tudi večino ostalih društev in organizacij, bo treba ob priliki več razmisliiti.

Lepo poteka letos tečaj Radečeva križa, ki ga vodi tov. Marinčeva. Redno ima po 25 do 30 obiskovalk, ki niso le iz vrst kmečkih deklet, temveč so med njimi tudi obrtne vajenke, uslužbenke in druge.

Znano je, da društvo brez naraščajoče more upati na dober razvoj. Teča se dobro zaveda Strelska družina »Trebnjem« in je zato podkrepila, da bodo v kratkem tudi pionirji pričeli z rednimi strelskimi vajami.

Sestrica in bratec pišeta Dedku Mrazu

Dedek ljubi, jaz bi rada, veš kaj: kuhinjsko pohištvo, in posodo — punčka strada.

saj ni lonec, da ji skuham dobro juho in obaro. Ker obleke kam nimam dati, mi prinesi še omar, noiri naj bo obešalnik; ne pozabi na likalnik, da oblečke punčki zlikam. Tudi kako lepo knjigo, pomaranče in piškote, barvice, ker rada slikam; lešnikovo čokolado — Joj, strašansko mi ugaja! — In pajčka z dolgo brado, domine in računalo; oh, prinesi vse od kraja, saj se ti ne bo poznalo! Veš, sem pridna, ubogljava, rada mamici pomagam ...

Ljubi dedek, jaz pa prosim tank in puško in letalo pa pištolo in ostalo kar je dobro za vojaka. Coln, ki na motorček plava; ne pozabi avta, vlakca, in če najdeš helikopter, da me v sobi prepeljava. Knjigo slik rad ogledujem, čokolado oblizujem. Skorenjčke si dal mi lani, ampak veš, so res že stari, boljše, da prinesiš nove; minček se že tudi kvari.

Joj, tričkije imajo lepe: novih smučk se tudi spomni, saj lahko boš vse naložil: koš imaš tako ogromni, in ne bo veliko strano — nekaj jaz imam v hraličku, piši, če imaš premalo ...

Bere Dedek, z glavo kima, brado zaskrbljeno gladi, žep obrača: »Oh, otročki, vse preveč je, kar bi radi ...«

Dragi novomeški pionirji in cicibani!

Ko ob večerih hodim mimo vaših oken in pobiram vaša pisma, slisim kako se pogovarjate o meni. Teško me že pričakujete! Pripovedujete mamiciam svoje želje in obljubljanje, da boste pridni. Vsi bi me že radi videli. Da pa vam ne bo treba toliko ugibati vam povem, da sem naročil Društvo prijateljev mladine, naj pripravi vse potrebno za moj prihod. Le poslušajte kaj sem vam namenil: 29. in 30. decembra bo pripovedovala v osnovni šoli pravljice Manica Komarova. Slisali ste

jo že v radiu in njene pravljice so vam bile gotovo všeč. 30. decembra Počakali me boste kar na terenih. Tam vas bom obiskal s svojim spremstvom. 1. in 2. januarja pa vam bodo v kino dvorani zavrteli film »Bagdadska pravljica«. Pa še nekaj: Prosite vaše mame naj se v vami nikar ne pretirava, vsi me boste videli in vsi boste deležni mojih dobrot, do takrat pa bodite še prav posebno pridni.

Vaš dedek Mras.

Priloge za novoletno jelko v Ribnici

Na pobudo Socialistične zveze delovnih ljudi bo tudi letos v Ribnici obdarovanje otrok za Novoletno jelko. V ta namen so sindikalne podružnice na območju ribniške občine zbrale še večje denarne zneske, da bo tako dedek Mras imel poln koš različnih dobrot za pridne cicibane in pionirje.

-er-

DPD SVOBODA Bršljin gradi v širino in globino

Delavsko prosvetno društvo Svoboda Bršljin je od ustanovitve leta 1952 že dobro napredovalo. Posebno lepe uspehe je doseglo letos. Do leta 1955 sta delovali samo tamburaški in dramska sekcija. Z izvolitvijo novega upravnega odbora, katerega predsednik je Janez Udovič, pa so kmalu začele aktivno delovati tudi ostale sekcije. Požrtvovalni predsednik je vložil v napredek Svobode vse sile in pritegnil še ostale člane, da so se aktivno vključili v delo.

Pevci, tamburaši, igralci

Najprej je začel ženski pevski zbor, ki je uspešno nastopil za Dan žena, 8. marca in za Dan železničarjev, 15. aprila, v Bršljinu, 1. maja pa je nastopil na proslavi v Slopičah. Kmalu je začel delati tudi mešani zbor, pred nekaj meseci pa še moški. V teh zborih sodelujejo predvsem žene, dekleta in moški iz Bršljina, Cegelnice in okolice. Vse zore vodi požrtvovalni pevovodja Ernest Jazbec, ki je poleg tega pred kratkim začel uspešno poučevati tudi pionirski pevski zbor. Ženski in mešani pevski zbor sta nastopila na dolejskem festivalu 3. julija letos in pri otvoritvi železničarske gasilске doma v Bršljinu 7. avgusta.

Med prvimi sekcijami v Svobodi je tudi tamburaški zbor, ki ga že ves čas vodi priznani tamburaš Franc Vovk, sekretar PVP Novo mesto. Med svojih obstojem je zbor imel že vrsto uspešnih nastopov, čeprav so težave, ker ima le enkratno zasedbo. Zato se večkrat zgodi pri posebnih instrumentih,

da je godbenik premeščen v drug kraj ali pa gre na odsluženje vojaškega roka. Tako je treba novega igralca spet od začetka poučevati, pri čemer trpi celoten zbor. V letu 1956 se bo ta zbor instrumentalno podvojil. Nekaj tamburašev »Novovolea« se je že vključilo v ta zbor.

Dramska sekcija je do nedavnega počivala, ker ni imela potrebnega režiserskega kadra. Njen vodja Dominik Bratoš je sicer zelo požrtvovalen, vendar mu služba pri železnici ne dopušča, da bi se bolj aktivno ukvarjal s tem delom. Navzlic temu je v začetku letošnje sezone zrežiral komedijo »Kam iz zadreg«, s katero je dramska sekcija nastopila 19. in 20. novembra v združenem domu v Bršljinu. Igra je uspela nad vsa pričakovanja, za kar so bili igralci od hvaležnega občinstva nagradjeni z navdušenim ploskanjem. Takih prireditelj si v Bršljinu želimo še več. Dramatska sekcija ima težave tudi z zaslišanjem odrom v tej dvorani, ki res ne ustreza za večje in kvalitetnejše prireditve. Igralci sedaj spet pripravljajo novo igro — dramo. Veliko zanimanja za dramatik in glasbo so pokazala tudi podjetja v Bršljinu. V to dejavnost so se vključili člani kolektivov »Novoteksa«, »Pionirja« in »Keramika«, ki ima največ svojih ljudi v pevskem zboru. Največ aktivnih članov pa je dala železnica.

Knjige, šah, čitalnica

Ze od začetka se je Svoboda borila za knjižnico. Po dolgem

25. decembra bo praznoval 80-letnico svojega življenja zdravnik dr. Ivan Ivanišević iz Kostanjevice na Krki. Kdo ga pozna? Vsakdo, ki pozna Kostanjevico. Koliko ljudem je bil priča, ko so zagledali luč sveta ali pa jim je zatnil oči. Bil je dober in vreden zdravnik, pripravljen vsak čas in povsod. Kolika skrb je bila v njem za svoje paciente in zato, da jim je dal najboljšo kar je vedel in znal. V tej skrbi se je marsikdaj zgodilo, da so ga srečali ljudje, ko je šel v lekarno z besedami: »Moram v lekarno! Včeraj sem napisal recept pa se bojim, da ni bilo kaj prav. Vso noč nisem spal, tako me je skrbelo.« In mislite, da je bilo v receptu kaj napaka? Kaj še, čisto prav je bil napisan. V starem doktorju je bila le živa skrb in ljubezen do poklica.

In kolika je bila v njem skrb za mladino! Med starimi šolskimi akti se razodeva ta skrb in vestnost, saj je doma-

in naporjem delu ji je letos januarja vendarle uspelo, da je v združenem domu dobila prostor, v katerem je za začetek postavila omar s 140 knjigami. Danes ima knjižnica že nad 1.100 knjig. Nekaj si jih je Svoboda kupila sama, precej pa so jih ji podarila podjetja iz Bršljina in Novega mesta. Dejo knjižnico vzorno vodi Bojan Vovk.

V prostorih knjižnice je tudi čitalnica, ki je odprta vsak torek. V njej se nahaja predvsem mladina, ki ima tu na razpolago razne časopise in revije, za zabavo pa tudi radio. Sahovska sekcija je bila ustanovljena januarja 1955. V njej so po večini mladi ljudje. Mlada sekcija se je udeležila že več medkrajevnih turnirjev. Na tekmovanju okrajnega merila pa so dvakrat zasedli celo drugo mesto. Najbolj agilni šahisti so Dušan Zupančič, Stane Zupančič, Karel Vitanc, Jože Mohorčič in še več drugih.

Nad vse lepe uspehe dosega Svoboda v bršljinško mladino

Se pred dobrim letom ni bilo o delu mladine v Bršljinu ničesar slišati. Svoboda pa si je zadala nalogo, da zajame v svoje vrste vso mladino, ki je bila po osvoboditvi zelo agilna, a je kasneje v svojem delu popustila. Svoboda je sklicala sestanek, na katerem je povabila vso mladino iz Bršljina in okolice in jo zainteresirala za kulturno-prosvetno delo. Na njeno željo je organizirala plesne vaje, na katerih so mladino vs-

Dedek Mras bo obiskal Kanizarico

Ze lani je bila novoletna jelka v Kanizarici edinstvena v Beli Krajini. Kolektiv rudarjev se tudi letos vneto pripravlja na to praznovanje in bodo marsikaj iz lani še dopolnili.

Pred upravnim poslopijem bo zgrajen pravilni gozdiček, kjer bodo nameščena različna igrišča, namenjena za nagrada tekmovanja našim malčkom. Ker se bo vse godilo na prostem, bodo za ogrevanje pripravljene posebne peči v obliki patrstskih ognjev, poleg tega pa bo steherni malček postrežen tudi s toplim čajem. Dedek Mras bo obiskal Kanizarico zaporedoma tri dni pred novim letom, kajti želel bo videti poleg domačih malčkov še mladino iz Crnomlja, Doblj in Dragana. Upravni odbor rudnika je Dedku Mrazu že naročil, naj prinese rudarski šolski mladini zvezke, svinčnike in copate, predšolski sponočište število otrok, ki se bodo ogledali novoletno jelko v Kanizarici, ne bo noben malček odšel praznih rok.

Tudi v Bršljin bo prišel Dedek Mras k cicibančkom

Dečavsko prosvetno društvo Svoboda v Bršljinu bo pripravilo v sodelovanju z Društvom žena, s Socialistično zvezo ter z društvom prijateljev mladine novoletno veselje za cicibančke. 30. decembra ob 15. uri bo Dedek Mras obdaril vse predšolske mladine terena Bršljin, Cegelnice in Bučne vasi v sindikalni dvorani nove železniške stavbe, požrtvovalne žene pa bodo pripravile lep spored. 31. decembra bodo v Bršljinu brezplačno vrteli otroški film »Bagdadska roža« v dvorani združenega doma.

Otroci, pridite in se povesečite! Tudi ostali si ogledite film!

Pijanci porajajo nesposobne potomce, božjastnike in idote, često pa vzgajajo tudi zločince. Tako potomstvo je v breme celi družbi.

Novice iz Kostanjevice

PROSVETNI DELAVCI SO ZBOROVALI

V četrtak, 13. decembra so se zbrali na ustanovni občini zbor prosvetni delavci, ki delajo na področju občine Kostanjevica — Podbočje. Zborovanje so imeli razdeljeno v dva dela. V prvem so obravnavali pedagoške probleme, v drugem pa organizacijske. V prvem delu je bil nastop v elementarnem razredu in predavanje o pouku petja in glasbe na naših šolah v predavanju je bilo poudarjeno, da je treba pri pouku petja nekaj več — namreč pevsko kulturo. Predavatelj tov. Jankovič je seznanil prosvetne delavce s tehniko prigrabivanja osnovnega znanja glasbene teorije. Tudi s preprostim sredstvi se da marsikaj doseči, kar se na praktičnem premeru dokazal nastopajoča tov. Gaškovca. V drugem delu zborovanja so si prosvetni delavci izbrali sindikalni odbor in izvolili delegate za občinsko konferenco. Prav tako je bil sprejet predlog, da bodo sindikalni sestanki na raznih šolah tega sektorja, tako da se bodo prosvetni delavci seznanili z raznimi težavami in nadrobnoštni posameznih šol.

TEČAJ NEMŠČINE SE JE ZACEL

V torek, 13. decembra je Ljudska univerza v Kostanjevici pričela s tečajem nemščine. Prijavilo se je 30 ljudi, ki so v raznih službah in bi radi ob večerih izpopolnjevali svojo izobrazbo. Tudi nekaj kmečkih fantov in dečevcev je med njimi. Leno je bilo videti župček plemenitih prijateljev, v katerih so tečajniki napisali, da bi radi in redno obiskovali tečaj za tuje jezike, da si bodo nabavili učno knjigo in da se bodo prizadevale učiti. Veliko število prijavitelj kaže zdrav odnos do znanja in izobrazbe, kakor tudi, da je referat za tuje jezike pri Ljudski univerzi v Kostanjevici imel popolnoma prav, da je začel tudi s te platí širiti ljudsko izobrazbo.

CELJSKO GLEDALIŠČE PRIDE MED NAS

Med zadnjimi dogodki v kostanjevski kulturno-prosvetni dejavnosti je nedvomno najvažnejši, da pride v Kostanjevico Celjsko gledališče. Gostovalo bo 10. januarja s Shakespearovim žaloigro Othelo. Gostovanje bo pravzaprav vključeno v naš dramaturški tečaj, ki ga bo Ljudska univerza začela v januarju. Knjige za tečajnike so že nabavljene in predavatelji preskrbljeni. V tečaju bomo imeli tudi masneton, na katerega bomo posneli govor slovenskega tečajnika in potem analiziral njegov glas, modulacijo itd. V tečaju bodo poleg režiserja Smrekarja predavali še Hinko Nušič, ustanovitelj osrednjega slovenskega gledališča v Ljubljani.

ni in Maribor, Ante Ceeč in drugi. Na gostovanje Celjanov se zdaj opozarjamo občinsivo in želimo, da pokaže, da je v našem predetu mnogo ljubiteljev gledališke kulture, ki bodo z veseljem sprejeli gostovanje tako renomirane gledališke hiše kot je celjska.

VOLITVE V ZBOR PROIZVAJALCEV SO KONČANE

V nedeljo, 11. decembra, so bile v občini Kostanjevica-Podbočje dodatne volitve v zbor proizvajalcev. Kandidiral je pet tovarštev. Izvoljen je bil Alojz Mikar, krojač, mojster iz Kostanjevice na Krki. Volilna udeležba sicer ni bila zadovoljiva, drugače pa so volitve potekale v redu.

Zanimivosti

NENAVADEN ZAVAROVANEC DOZ

Delavci tovarne »Neretva« v Opuzenu so pri Državnem zavarovalnem zavodu zavarovali za 20.000 din osla »Džimija«, ki so ga bil kupili za 2000 din. Dolgouhi Džimi je vsekar najbolj čuden zavarovanec, kar jih ima DOZ.

SLEPI PROFESOR

Študenti beograjske univerze imajo od vseh profesorjev najraje profesorja Milana Budiraja, ki predava na filozofski fakulteti. Prof. Budimir je popolnoma slep že 35 let. Oslepel je takoj po prvi svetovni vojni, ko je bil komaj nastavljen na

Pridobili so 24 novih članov

V nedeljo 11. decembra je imelo kulturno-umetniško društvo »Dr. Ivan Prijatelj« v Sušah občini zbor. Udeležba je bila lepa, z izjemo članic iz vrst deklet. Predsednik društva Jože Ilc je poročal o delu društva v preteklem letu. Društvo ima sedaj 78 članov — 24 več od lanskega občnega zbora. Poleg dramske družine, ki je dala v sezoni na oder več iger (naj omenimo samo Pinžarjevo »Verigo«) deluje sedaj tudi moški pevski zbor, knjižnica pa bodo odprli nemara še ta mesec. fizikurna sekcija je začela uspešno delovati v poletnih mesecih. Zaenkrat goje samo nogomet, drugo leto bodo začeli tudi z odbojko in drugimi športnimi panogami.

MLIKO JE DRAŽJE KOT VINO

Ne pri nas, ampak na otoku Susaku (v Kvarneru), blizu Lošinja. Ta otok nima ne voza ne avtomobila, ne konj ne oslov, ne psov, pa tudi ne ovce in koz. Krav pa še manj. Lani so pa je dobili eno; kupil jo je Anton Matešič pa poklical kmetske »Poglejte jo, je dobra mlekarica, za otroke, bolnike in starce bo dovolj mleka.« Matešič mora donosati hrano za kravo z oddaljenega otoka Unije. Zato je tudi liter mleka te cene krave na otoku po 100 din liter. Vino je na Susaku pa po 80 din liter.

Izid velikega GOSAD-ovega nagradnega žrebanja

Dne 15. t. m. je bilo nagradno žrebanje za nabralce zdravilnih zelišč v prostorih »Gosada«, Ljubljana, Prečna ulica št. 4, pod vodstvom komisije, ki so jo sestavljali: 1. Dr. Ples Ivan, predstavnik Trgovinske zbornice LR Slovenije, 2. Skofljanc Martin, predstavnik MLO Ljubljana, 3. Smukavec Franc, predstavniki nabiralcev zdravilnih zelišč, 4. Klobovec Maks, predstavnik LJ, direktorja za LR Slovenijo, Ljubljana.

- Lisčke sta vlekla mali Marko iz Bohinja in Anica v Zagradcu. Izrebrani so bili naslednji kuponi: 1. srečka št. 7630, Balazš Irena, Verželj, šivalni stroj; 2. srečka št. 30.415 Rakušek Milena, Drežnica št. 18, radijski aparat; 3. srečka št. 38.245 Koželj Jožeta, Golušnik, kuhinjska oprava; 4. srečka št. 63.008, Hvala Pavla, Spodnji Lokovec 7, moško kolo; 5. srečka št. 62.133, Požun Nanda, Kočevje, žensko kolo; 6. srečka št. 51.944, Gorjanc Dolores, Opatje selo, blago za moško obleko a podlogo; 7. srečka št. 46.490, Sirca Anka, Podkraj 96, blago za žensko obleko; 8. srečka št. 88.142, Skočir Pavla, Magod, dve fimi volneni odeli.

Ostalih 334 dobivkov v vrednosti od 1000 do 10.000 din so zadeli imetniški kuponov z naslednjimi številkami: 761, 1473, 1523, 1538, 1677, 1834, 2247, 2339, 2839, 2972, 3474, 3721, 4013, 4149, 4327, 4371, 4375, 4689, 4866, 4932, 5046, 5112, 5131, 6042, 6379, 7630, 8046, 10459, 10668, 10894, 10929, 10973, 13999, 14010, 11436, 11458, 11764, 11717, 12226, 12521, 12809, 13228, 13986, 14123, 14071, 14186, 14219, 14397, 14611, 14833, 15311, 15328, 15603, 16416, 17035, 17329, 17612, 18132, 18314, 18333, 19366, 19382, 19730, 20816, 20882, 21219, 21604, 22090, 22160, 22260, 22709, 23465, 24141, 25023, 25618, 25904, 25953, 26390, 27171, 27323, 27764, 28037, 28501, 28525, 28416, 28716, 28825, 28935, 29054, 29087, 29212, 29686, 29733, 29897, 29963, 29979, 30353, 30409, 30415, 30423, 30989, 31076, 31429, 31494, 31792, 31793, 32387, 32641, 33024, 33619, 33791, 34112, 33206, 34424, 34447, 34480, 34555, 34628, 34794, 35223, 35499, 35829, 35734, 36335, 36437, 37095, 37144, 37420, 37474, 37617, 37769, 37966, 37996, 38039, 38219, 38730, 38735, 38715, 38805, 33329, 39205, 39546, 39594, 39661, 39795, 39923, 40116, 40444, 40448, 40451, 40465, 40701, 40774, 40922, 41110, 41735, 41913, 42088, 42088, 42201, 42324, 44764, 44809, 45127, 45149, 45222, 45701, 45895, 46174, 46221, 46332, 46460, 46419, 46486, 46672, 47238, 47268, 47899, 47908, 48079, 48586, 48997, 49325, 49382, 49391, 49667, 49874, 50134, 50349, 50423, 50549, 50761, 50736, 51219, 51668, 51941, 52584, 52869, 52968, 53062, 54167, 54189, 54296, 52315, 53225, 53518, 54587, 55709, 55907, 56019, 56062, 56236, 56458, 56491, 56628, 56669, 57115, 57266, 57321, 57336, 57575, 57953, 57962, 58403, 58321, 58700, 58823, 58904, 59868, 59933, 60131, 60139, 60664, 60882, 60968, 61021, 61196, 61236, 61743, 62133, 62162, 63098, 63137, 63203, 63354, 64765, 64767, 64804, 65177, 65166, 65585, 65959, 65959, 66671, 66923, 66976, 68821, 68821, 68926, 67182, 67189, 67189, 68234, 68234, 68477, 68577, 68619, 69429, 69629, 69677, 69978, 70103, 70176, 70559, 70605, 73583, 73709, 73730, 73929, 74117, 73208, 74334, 74329, 74429, 74458, 74463, 74548, 74730, 75208, 75303, 75318, 75672, 75789, 75833, 76011, 76114, 76287, 76915, 77290, 77286, 77549, 77618, 77618, 78317, 78989, 79174, 79214, 79485, 79495, 79657, 79657, 79760, 79869, 79869, 80885, 80924, 80924, 80916, 82259, 82463, 82926, 82926, 82926, 83784, 84293, 84577, 84518, 84518, 85716, 86294, 86252, 86284, 86793, 87292, 87700, 88128, 88142, 88429, 88454, 88467, 88378, 89278, 90640, 90708.

Dobitki so na razpolago pri trgovskem podjetju Gosad, Ljubljana, Prečna ulica št. 4, proti predložitvi izrebrane kupona in osebne izkaznice. — Ostalim dobivkom pa bomo razposlali dobitke neposredno ali po njihovi kmetijski združi do dne 15. januarja 1956.

Gerion TOVARNE Zlatorog MARIBOR. PRIHODNJIČ: za vse naročnike STENSKI KOLEDAR za 1956 in položnica za naročnino.

Pojasnilo pošte Rob na Dol.

V Dolenjskem listu je bil objavljen 9. decembra članek, v katerem se piše med drugim pritožbe, da ljudje v Kravji peči ne dobivajo redno pošte z Roba. Pošta Rob pojasnjuje, da v Kravjo peč ni vpeljana dostava pošte, ker ima pošta samo enega pismonošca, ki je zaradi obširnosti področja precej obremenjen z delom. Navzlic temu, da ni dostave, pa pošta vseeno ne zaostaja, ker pride vsak dan kak vačan v Rob in dvigne pošto.

Pošta Rob svetuje prebivalcem, naj se obrnejo na občinski ljudski odbor Velike Lašče, v kolikor želijo dnevno dostavo pošte, da bi se nastavil še en pismonoša.

Talnih prireditelj si prebivalci Bršljina in okolice že žele Svoboda, ki si je pri ljudstvu pridobila že velike simpatije in naklonjenost, se bo trudila, da jim bo to željo izpolnila, saj ima za to vse pogoje in veliko volje. Vse priznanje za uspešno kulturno delo na tem področju pa moramo izreči neutrudnemu in delovnemu upravnemu odboru in predsedniku Janezu Udoviču!

Talnih prireditelj si prebivalci Bršljina in okolice že žele Svoboda, ki si je pri ljudstvu pridobila že velike simpatije in naklonjenost, se bo trudila, da jim bo to željo izpolnila, saj ima za to vse pogoje in veliko volje. Vse priznanje za uspešno kulturno delo na tem področju pa moramo izreči neutrudnemu in delovnemu upravnemu odboru in predsedniku Janezu Udoviču!

Avgust Jazbec

Gasilci v Beli cerkvi so dobili novo motorno brizgalno

Staro se umika novemu

V nedeljo 11. decembra je bila v Beli cerkvi lepa svečanost. Prostovoljno gasilsko društvo si je s pomočjo Okrajne gasilske zveze nabavilo novo motorno brizgalno. Svečanosti so se kot gostje udeležili tudi pokrovitelj proslave predsednik okraja tov. Franc Pirkovič-Cort, predsednik občine Stenjemter tov. Dodo Majzelj, postje OZG, sosednih gasilskih čet in drugi.

Svečanost je načel načelnik Prostovoljnega gasilskega društva v Beli cerkvi Tone Jordan. Pozdravil je goste, gasilce in domače prebivalce, ki so se v velikem številu udeležili proslave, zavedajoč se važnosti dogodka. V zgornjih besedah je orisal razvoj gasilstva v Beli cerkvi. Pri tem se je spomnil vseh domačinov, ki so za to nesebično organizacijo žrtvovali mnogo truda. Ze pred vojno so z lastnimi sredstvi in prostovoljnimi delom sezidali gasilski dom. Velika želja vseh, da bi vanj pripeljali tudi motorno brizgalno, pa se jim takrat ni uresničilo. To se je zgodilo šele sedaj. Zal mnogi organizatorji gasilstva v Beli cerkvi tega niso doživeli. Med NOB so žrtvovali svoja življenja za boljše bodočnost delovnih ljudi.

Predsednik OZG tov. Mirtič je govornil najprej o naši nosenarji in zunanji politiki nato pa o pomenu gasilske organizacije za oživljanje ljudskega premoženja. Povedal je, da je gasilska organizacija veta, ki bo čuvala pred ognjem in elementarnimi nesrečami vse, kar si je delovno ljudstvo Jugoslavije v desetih letih zgradilo. Gasilci se zavedajo te naloge in jo bodo tudi častno izpolnjevali.

Nano je tovariš Mirtič izročil društvu motorno brizgalno z željo, da bi nova motorica bila vedno pripravljena za oživljanje ljudskega imetja, zato pa manjkrat rabljena. V imenu gasilcev in prebivalstva je sprejel načelnik tovariš Jordan, se zanjo zahvalil in objubil, da bo vedno pripravljena za službo ljudstvu.

Ob koncu sta spregovorila še predsednik okraja Franc Pirkovič in predsednik šentjernejske občine Dodo Majzelj. Predsednik Pirkovič je izročil načelniku društva denarni znesek za porabe društva. Govornil je tudi o tem, kako prodira napredek v njo vas.

»Poželec«, je dejal, »staro in novo brizgalno! Stara je služila pedeset let in bo še služila. To-

da današnji čas zahteva tudi modernih sredstev za gašenje požarov. Na isti način prodira na pretek povsod in bo prodiral kljub temu, da se mu nekateri upirajo. Napredek bo prodiral tudi preko starih in okorelih močanov.

Tovariš predsednik je nadalje dejal, da ni prav, ko danes pozabljamo na premožne težave, ki smo jih morali preživeti. Celo borci pozabljajo, kako težko je bilo včasih med NOB in se danes spominjajo samo še svetlih trenutkov. Vsi tako radi hvalimo »dobre stvari čase«. Če bi pa bolj natanko premislili, za kako be-

raške pare smo prodajali delo in trud enega leta, bi znali dananj časi bolj ceniti.

Predsednik šentjernejske občine, h kateri pripada po novi upravni razdelitvi tudi Bela cerkev, je nato čestlivo gasilcem ob novi pridobitvi in jim želel, da bi z novo brizgalno uspešno posredovali pri obrambi ljudske imovine pred požari.

Po končani proslavi in gasilskih vajah s staro in novo brizgalno, so se gasilci preizkusili svoje sposobnosti, so se gostje, gasilci in prebivalstvo udeležili gasilske zabave.

Jože Blazič

Iz kočevskega okraja

11. decembra so člani dramske sekcije DPD Svoboda Kočevje - rudnik uprizorili zabavno komedijo »Za stanovanj«. V splošnem je bila izvedba dobra in igralci zaslužijo vse priznanje.

12. decembra 1955 ob četrtno devet zvečer se je pripetila težja prometna nesreča na cesti Banja loka-Kočevje. Tovorni avtomobil, last OZZ Kočevje, je zdrknil okoli 30 metrov v dolino in se popolnoma razbil. Nesreče je kriv voznik avtomobila Mirko Debeljak, ki je vozil v močni vinjenosti. Po ugotovitvi komisije bo vozilo sploh za vselej izločeno iz prometa. Debeljak je v letu 1954 povzročil prometno nesrečo v bližini Dolenje vasi, drugo je povzročil avgusta letos v bližini vasi Knežja Lipa, tretjo pa sedaj. Čudno, da ima trgovsko podjetje OZZ Kočevje v službi

Ni ji uspelo

Podpisani sem si, ko sem gradil hišo, izposodil od pokojnega Lukaniča Ivana s Sinjega vrha 510 kg medu, katerega sem prodal, da sem dobil denar za nakup materiala ter plačilo delavcem. Od te količine sem mu, dokler je še živel, vrnil v dveh obrokih 397 kg, ter ostal dolžan še 113 kg. Po njegovi smrti pa me je njegova žena Marija tožila po advokatu za 263 kg medu, torej za 150 kg več kot sem bil stvarno dolžan. Ker sem imel priče, da sem v resnici vrnil 397 kg, ji je tožba gladko spodletela.

Omenjena Lukanič Marija je zelo pobožna, kar je pa niti najmanj ni oviralo, da je hotela na gojištvu in krivičen način dobiti od mene 150 kg medu.

Zlonar Franc
Damej pri Vinici

Suhorska mladina sredi izobraževalnega dela

Mladina na Suhorju je skoraj vsa kje zaposlena - na polju, na žagi ali kje drugje, tako da ji prostega časa ostaja le malo. Kako ga preživijo? Gledališča tu ni, pa tudi kino predstav ne, zato si išče zabave drugje. Na šolskem igrišču igramo odbojko, v šoli igramo šah in poslušamo radio; posebno nas zanimajo četrtkovi ve-

šeri. Za novo leto bo mladina priredila dve veseljari.

Poleg tega obiskujejo mladinke tečaj Rdečega križa. Sedaj je šele začetek, vendar lahko z gotovostjo rečemo, da bo tečaj uspeh, ker kažejo tečajnice znanje in zanimanje. Obiskujejo ga redno in učni snovi z zanimanjem sledijo. Posebno presenečenje je bilo predavanje dr. Borisa Moškona v nedeljo 10. decembra. Čeprav je z delom preobremenjen v ambulanti v Metliki in na Suhorju itd., je vendar žrtvoval svoj prosti čas in v nedeljo že ob 8. uri prišel s predavanjem. Prišlo so tudi starejše žene.

Predavanje je bilo zelo zanimivo. Ne samo dekleta, tudi starejše žene so izvedle marsikaj novega. Tiste pa, ki niso utegnile priti, so zvedele od drugih, ker so se povsod o tem pogovarjali.

Takih predavanj si še želimo!

Marijeta Rogelj

Tri leta strogega zapora zaradi širjenja verske nestrpnosti

15. decembra je bila pred novomeškim okrajnim sodiščem javna razprava proti duhovniku Alojzu Turku, doma iz Bršljina pri Novem mestu. Turk, ki je bil letos zaradi strupene verske nestrpnosti in širjenja verske mržnje izgnan iz Makedonije, kjer je bil namestnik katoliškega škofa, se je moral zagovarjati zaradi vrste kaznivih dejanj. Obtožena dejanja so mu bila dokazana in je bil zaradi njih obsojen na 3 leta strogega zapora, plačilo stroškov postopka in 2.000 din povprečnine. Več bomo o tem poročali v prihodnji številki.

Jože Blazič

Tri leta strogega zapora zaradi širjenja verske nestrpnosti

Čeprav je bil že kaznovan, ga še ni spametovalo.

V področju Rut spada več vasi in zaselkov velikaške občine. Prebivalci teh vasi niso imeli električne napeljave. To leto so v glavnem vse pripravili, manjkala jim je žica za napeljavo. Tudi to so sedaj dobili in zato upajo, da bodo ti kraji kmalu elektrificirani.

Z. D.

Nesreče v Ribnici in okolici

12. decembra, 4. decembra, so se igrali otroci iz Grčaric s staro litajsko bombo, ki jim je ob premetavanju eksplodirala. Ranjeni so bili štirje otroci, so pa k sreči dobili le lažje poškodbe. Krivi so starejši ljudje, ki v navzočnosti svojih otrok odložajo staro orožje na neprimerna mesta.

16. decembra se je pri razkladanju kamiona ponesrečil Matija Nušč, pomočnik šoferja podjetja Avto Kočevje, doma iz Velikih Lašč. Hlad mu je poškodoval levo nogo.

V ponedeljek, 12. decembra, je delal na poravnalnem stroju mizarški pomočnik Alojzij Benčina iz Zapotoka, ker pa je letva spodletela, mu je poravnalnik zgrabil desnoro roko in mu močno poškodoval prste.

Istega dne okrog 9. zvečer je prišel gorci skedenj Jožeta Peterlina iz Zlebiča pri Ribnici. Hlata pomoč domačinov in gasilcev

te-

Tečaj esperantskega jezika v Kanjižarici

V Kanjižarici deluje v sklopu DPD Svobode že mesec dni tečaj esperantskega jezika. Tečaj je dvakrat tedensko in ga vodi agilni kulturno-prosvetni delavec, upokojeni rudar Franc Klevišar. Rednih obiskovalcev je deset in vsi so iz vrst rudarjev.

Pa.

Pismo iz Gornjih Sušic

Zbor volivcev v Zadrskem domu v Ljubnem, ki smo ga imeli prejšnji mesec, je dal novoizvoljenemu vaškemu odboru in SZDL mnogo vzpodbud in novih smertic za delo. Vaško pokopališče, pot od Murmovih do šolskega trga, pot od Verdana v Dobindol, požar v delu SZDL in še marsikaj čaka rešitve. Vaški odbor RK šteje 54 članov in je eden najštevilnejših v naši občini. 8 kmetov prosilcev, članov RK, bo dobilo brezplačno cement in železje za gradnjo cementarnih gnojnih jam in vodnjakov. S takimi ukrepi bo naše ljudstvo dobilo zaupanje v moč organizacij in bo pristopalo vanje.

Tudi krajevna organizacija SZDL bo morala pričeti prizadevne delati, da ne bodo člani in celo odborništvo odstopili, če: »Kam gre naša članarina, kakšen smisel je biti član SZDL, ko pa nimam nič od tega?« Bliznji občini zbor SZDL naj ugotovi pomanjkljivosti in vzroke ter naj sprejme take sklepe, ki jih bodo odborništvo in člani mogli res izvesti. Prvi pogoj uspešnega dela vsake organizacije je, da se ozira na želje, potrebe in možnosti svojih članov.

Delo prostovoljnega gasilskega društva Dobindol - Gor. Sušice je bilo tudi letos plodno in u-

LENO INDUSTRIJSKO PODJETJE SLOVENJGRADEC
Izdeluje: mehke les v vseh dimenzijah in kvadratih, zaboje za domači trg in izvoz, mehke embalažne sode, stavbno in sobno pohištvo, ladijska pod, sredice za panel plošče in lesno volno.

ZAHTEVAJTE POVSOD FROVORSTNE IZDELKE ZNANE MARIBORSKE TOVARNE
»ZLATOROG«
SOLEA KREMA PERION FOX KOLONSKE VODE

To in ono iz Dolenjskih Toplic

Predpreteklo nedeljo so se zbrali na konferenci komunisti v območju občine Straža - Toplice v Zadrskem domu v Dolenjskih Toplicah. Konferenci je predsedoval sekretar občinskega komiteja Stane Kulovec ki je podal gospodarske poročilo. Viktor Zupančič, član okrajnega komiteja, nam je med ostalim govoril o gospodarski politiki države in lepo razložil, nove gospodarske predpise in svetovni politični pregled. Razgovor je potekal zelo živahno in se je lahko ugotovila delavnost članov ZK. Izvoljen je bil novi občinski komitej iz najboljših ljudi, ki naj bodo porok za bodoče uspešno politično delo tega območja.

V nedeljo 11. decembra so se zbrali člani Zveze borcev celotnega bivšega topliškega področja in pregledali delo odbora in organizacije. Največjo pomanjkljivost dela so videli v tem, da so premalo delali za postavitev spomenika padlim borcem v Dol. Toplicah, ker Toplice kot partizanski kraj gotovo ne bodo pozabile na tiste, ki so darovali svoja življenja za vse to, kar danes uživamo. Sprejet je bil sklep, da se gradnja spomenika pospeši. Navzoči so bili zelo veseli in zadovoljni, ko so zvedeli, da jim je zastopstvo Levstikove brigade podarilo 110.000 din za otroke padlih in še živihih borcev Levstikove brigade s tega področja.

V Cerovcu pri Dolenjskih Toplicah se je naselil cigan Hudorovac Janko v stanovanjsko hišo in jo kar lepo uredil. Letos je tredi dva praščka, si uredil primerno leseno stranico, kar je redkost pri ciganih ali mogoče edinstveni primer. To je lep napredek, če vidimo da so tudi cigani začeli misliti na kulturno življenje.

Pa še kaj? V Toplicah je tudi

socialistična trgovina, ki prav lepo uspeva. Ne moremo pa trditi, da je socialistično tudi to, da se uslužbenec te trgovine nazivajo med seboj z gospodično, gosopdom in podobno ter uporabljajo v slovenski jezik 4. osebo sonit. Primer: gospodična, gosopd so rekli to in to. Ljudje, ki imajo količkej socialističnega duha, takega početja ne odobravajo in pozivajo te ljudi, da se zavedajo življenja v naši novi družbi!

Cevljarsko podjetje »Bore« se zelo lepo razvija. Po svojih izdelkih slovi že daleč naokrog.

V Podbočju je bil roditeljski sestanek

V osnovni šoli je bil v nedeljo roditeljski sestanek, ki je bil obnem tudi ustanovni občini zbor Društva prijateljev mladine. Sestanek se je udeležilo veliko staršev, zlasti še, ker so bili povabljeni tudi starši tistih otrok, ki se šolajo na ustanjeviski gimnaziji. Zato se je roditeljskega sestanka udeležil tudi učni kader ustanjeviske gimnazije in tako omogočil še tesnejši stik s starši. Mnogi starši se doslej niso udeleževali roditeljskih sestankov, ker jim je Kostonjevica precej od rok. Zato so šil prosvetni delavci mednje in so se lepo pomenili z njimi. Tudi Društvo prijateljev mladine je bilo ustanovljeno, tako da imamo zdaj v občini Kostonjevica Podbočje dve taki društvi, to je v Kostonjevici in v Podbočju. Da bodo vsi prebivalci zajeti v mrežo teh dru-

štev, se je v nedeljo ustanovilo še pododbor Društva prijateljev mladine v Črnelci vasi in Gradcu. Novo društvo je torej začelo v polni meri in bo kmalu dokazalo opravičenost svojega obstoja, saj so v vodstvo izvoljeni sami delovni in poštvovalni ljudje.

Občinski sindikalni svet je imel občni zbor

Občinski sindikalni svet za občino Kostonjevica Podbočje je imel ustanovni občni zbor. Izvoljen je bil nov 15-članski odbor, ki mu načeluje tovariš Kuplenik. Na zboru je bilo obravnavanih več važnih organizacijskih kakor tudi splošnih vprašanj, ki zadevajo javno delo v naši novi občini. Izvoljeni so bili tudi delegati za okrajno sindikalno zborovanje, ki bo v Novem mestu.

Črnomelj se pripravlja na občinski praznik

Kulturno-prosvetni delavci iz Črnomlja in okolice so na skupnem sestanku sklenili, da začno s pripravami za proslavo občinskega praznika, ki bo 19. februarja 1956. Sprejet je bil predlog DPD Svobode iz Kanjižarice,

F. R.

»METALNA« tovarna konstrukcij in strojnih naprav

Projektiramo, izdelujemo, montiramo vse vrste jeklenih konstrukcij ter razno opremo za industrije in rudnike.

F. R.

Dopisujte v »Dolenjski list«

KINO
»KRKA« - NOVO MESTO: 22. do 28. decembra: francoski barvni film »Prof Monte Cristo II. del, 29. do 29. decembra: ameriški film »Kapetan Kerik«.

DOM JLA - NOVO MESTO: 23. do 25. decembra: ameriški barvni film »Ljubimec iz New Orleansa«. Od 26. do 29. decembra: ameriški film »Sunčni predčestiti«.

TOPLICE: 24. in 25. decembra: francoski film »Oven s petimi nogami«.

ŠENTJERNEJ: 24. in 25. decembra: ameriški barvni film »Dvojni pri srebrnem potoku«, 28. in 29. decembra: »Gospodična Casanova«.

TREBNJE: 24. in 25. decembra: mehiški film »Rio Escondido«. - Predstava v nedeljo ob 19.30.

ZUZEMBEK: 24. decembra: ameriški film »Prebrski«.

KOSTANJEVICA: 25. decembra: ameriški barvni film »Onstran Missourija«.

ČRNOMELJ: 22. do 25. decembra: »Rdeči gusar«, 27. in 28. decembra: »Ali baba in 40 razbojnikov«.

SENIČ: 21. in 25. decembra: ameriški film »Pohleoneži«, 28. decembra: jugoslovanski film »Stolan Matijaša«.

DRAGATUŠ: 25. decembra: avstrijski film »Stena v zadregi«.

JADRAN - KOČEVJE: 22. do 25. decembra: angleški film »Mladost ljubljani«, 25. in 26. decembra: ruski barvni film »Ana na vratu«.

GRADAC: 25. decembra: ameriški film »Stekleni menažerije«, 28. decembra: francoski film »Vrag v toklu«.

MOKRONOG: 24. in 25. decembra: ameriški film »Tramvaj po zelenje«.

Potujoči kino Novo mesto
Predvajamo italijanski film »Za dva sode upanja«, 18. in 18. uri: Brusnice. V soboto, 8. dec., ob 18. uri: Straža.

V nedeljo, 25. dec., ob 19. uri: Skočjan, ob 18. uri: Občica. Vidmar izhaja iz Mlečca Podlunna ob 22. dec., ob 22. dec. 1955 do 3. jana. 1956 imel na terenu v okviru proslave Noveletne jelke brezplačne predstave za mladino, posebno za šolske otroke.

KRONIKA NESREČ
Turk Jožeta, sva ponesrečen iz Gaberja, je v gostinji Badovince napadel Koroščin Janca in mu s

Ko si bo zgradilo boljše prostore, bo proizvodnja lahko še povečala. Tu ne velja pravilo: dober sporazum v podjetju, lep napredek.

Toplice imajo javno pralnico - »podželeben« z dotokom tople vode. Tu perejo malone vse Topličanke svoje boljše in slabše perilo. Gostje iz okolice jim tudi niso odveč, saj je za vse dovolj prostora. Nič kaj zaželen pa ni toplički mesar v tem bazenu z živalskim črveštem, pa če gledamo to iz zdravstvenih ali higienskih razlogov.

Toplice imajo javno pralnico - »podželeben« z dotokom tople vode. Tu perejo malone vse Topličanke svoje boljše in slabše perilo. Gostje iz okolice jim tudi niso odveč, saj je za vse dovolj prostora. Nič kaj zaželen pa ni toplički mesar v tem bazenu z živalskim črveštem, pa če gledamo to iz zdravstvenih ali higienskih razlogov.

Toplice imajo javno pralnico - »podželeben« z dotokom tople vode. Tu perejo malone vse Topličanke svoje boljše in slabše perilo. Gostje iz okolice jim tudi niso odveč, saj je za vse dovolj prostora. Nič kaj zaželen pa ni toplički mesar v tem bazenu z živalskim črveštem, pa če gledamo to iz zdravstvenih ali higienskih razlogov.

Ta -

Telovadna akademija novomeškega Partizana

V nizu številnih proslav ob 10. letu osvoboditve je priredil Partizan v Novem mestu 17. decembra telovadno akademijo v DLP. Predsednik društva dr. Golež je v uvodnem nagovoru poudaril, da telovadna in šport nista nekaj nepotrebnega, kot mislijo še vedno nekateri ljudje zastarelih nazorov. Denar in delo, vložen v gradnjo športnih igrišč na Loki, boata znamenljivo obretovanja v zdravem mladnem rodu, ki si želi, telo in tudi umske sposobnosti na tih igriščih. V zmislem časa je redno delo Partizana otekočeno, ker še vedno nima svojih lastnih prostorov za vadbo in mošta gostovati v šolskih telovadnicah, ki sta še tako problematični zaradi povečane števila ur šolske telovadbe.

Člani Partizana v Novem mestu so doslej še vidne uspehe v odbojki, lažki atletiki, rokometu in smučarstvu. Najbolj množično pa je delo Partizana v rednih telovadnih urah, kjer se že najmlajši vsestransko telesno razvijajo. Lahko bi primerjali to delo s poljnjenjem vodnega rezervorja. Če je mladine, ki poseja redno vadbo v telovadnicah, odtekačo posamezniki v razne panoge športa in se v njih udeležujejo kot sposobni atleti.

Telovadna akademija je nazorno prikazala pretež tega dela. Množično so nastopili oddečki naših pionirjev, pionirjev in pionirk.

Vodstvo Partizana torej redno skrbi za dotoke v »rezervoar«, da je nastopajočih pa so pokazale, da gonilna sila, ki zbira to mladino, ni prišlek, temveč prijetno ozračje, ki ga ustvarjajo strokovno usposobljeni vodniki. Mali pionirji, ki jih vodi Milan Smerdu, so razvedrili gledalce z raznoterostni na švedski skrinji. Veliko iznajdljivost je pokazal pri vajah pionirice, glasbenemu spremljevalcu Stanetu Finku in nastopajočim pionirkam lahko čestitamo k doseženemu uspehu.

Točke, v katerih so nastopili mladinci in mladinke, so nakazale težave, ki ovirajo delo Partizana. Skoraj vsi vodniki kander tudi tu in če upoštevamo, da so vodniki že tako preobremenjeni z rednim polklicnim delom in še z organizacijo v obsegu okraja, ne moremo zahtevati od njih, da bi se mogli redno posvetiti delu s mladino, ki zahteva celotnega šofa. Drugo pa je vprašanje opreme v telovadnicah. Vadiiti na gredi, ki se maje, gotovo ni prijetno, nastopati na nesolidnem orodju pa je izvajalce in nazadnje tudi za gledalce muka in ne užitek. Res škoda, saj so nekateri nastopajočje mladinke (Mikša,

Robar) dale sluti, da imajo velike sposobnosti. Vaje na drugo in bradli so pokazale prav jasno, da manjka rednega strokovnega vodstva. Nastopajoči pa so pokazali veliko poštvovalnost in zagrizeno voljo po uspehu tako na orodju kot tudi pri poljubnih prostih vajah, kjer smo opazili nekak težjih prvih. Telovadna akademija so zaključile mladinke s kolektivnimi. Vaje, ki jih je postavila Nuša Smerdujeva, so zelo zahtevne in je četvorica nastopajočih pokazala visoko telesno izurjenost in čut za ritem.

O rednem delu članov in članice ne moremo soditi, ker niso nastopili s samostojnimi točkami. Gledalci smo bili zadovoljni z uspeho akademijo. Zaslužila bi večjo pozornost občinstva, ki je v prejšnjih letih vedno do zadnjega kotička napolnilo dvorano.

M. D.

Namiznoteniški turnir v Kočevju

11. decembra je okrajna zveza Partizan za kočevski okraj priredila tekmovalje v namiznem tenisu. Tekmovalje se je udeležilo 60 tekmovalcev iz vseh društev v okraju. Prvo mesto je osvojila ekipa iz Kočevja. Tekmovalje je pokazalo, da so tudi v področjih krajih dobri igralci tenisa, zlasti v Dobropolu.

KOROŠKO GOZDARSKO PODJETJE SLOVENJGRADEC

vrši vsa gozdno kulturna dela, eksploatacijo gozdov in prodajo gozdnih proizvodov strokovno pravilno, točno in solidno.

O delu in življenju ene izmed enot JLA na Dolenjskem

Muzo jutro me je pozdravilo, ko sem usmeril korak proti enoti JLA podpolkovnika Tomiča. Ze od daleč se je v mrzlo jutro razlagalo: tri, štiri... ena, dve, tri... in takoj sem vedel, da so vojniki pri jutranjih fizikalnih vajah. Nato je zadonel trobenta in vse je utihnilo. Vojaki bodo pohiteli še na umivanje in k zajtrku in bodo pripravljeni za izpolnjevanje dnevnih nalog.

Nekaj podatkov o tej vojaški enoti mi bil zvedel že prejšnji dan. Ustanovljena je bila februarja 1944 kot divizion artiljerijske skupine 3. korpusa na otoku Visu, po ukazu Glavnega štaba NOV. Kmalu zatem je imela enota ostro streljanje v navzočnosti vrhovnega komandanta NOV maršala Tita in prešla v druga mesta. Sedaj se je začela slavna pot te enote. Udeležila se je borbe za osvoboditev otokov Brača, Hvara in Goite ter Dubrovnik. Njene borbe pa najdemo tudi v drugih borbah, ko so trgnili sovražnik iz rok orožja. 5. januarja 1945 je ta divizion postal artiljerijska brigada, ki

je v sklopu IV. armade odigrala važno vlogo pri osvoboditvi Dalmacije, Like, Istre, Slovenškega Primorja in Trsta. Neoprečljivo pomoč je dajala v borbi za Reko, ko je razbijala močne sovražnikove utrdbe.

MODERNO OROŽJE V ROKAH ZAVEDNIH BORCEV

O vsem tem sem razmišljal med potjo, dokler me ni zdrnil rezki »stoj« strazarja in opozoril, da sem na cilju. Moje spremljevalca še ni bilo na domenijskem mestu. Malo sem počakal; med tem se je zanimal in prispel je kapetan I. klase tov. Kordić in v njegovem spremstvu sem neovirano prišel mimo strazarja.

Ze na prvi pogled sem opazil, da je enota oborožena z najmodernejšim orožjem in opremljena z najmodernejšo tehniko. Zagledal sem skupinske vojskove. Eni so se vadili pri topu, drugi proučevali njegove instrumente in elemente streljanja, skupina za zvezo je pa neumorno prekinjala in spet vzpostavljala zvezo.

»Ovde Vardar! Ovde Vardar!

Da ti me čuješ?« se je trudil mlad vojak, da bi čimprej vzpostavil zvezo s centrom. Najvažnejše je pa bilo krog avtomobila — vojniki so proučevali razne dele in jih na glas izgovarjali. Vse povsod v zornih in zavestna disciplina mladih fantov, ki se pod strokovnim vodstvom oficirjev in podoficirjev marljivo učijo vojaških veščin. Zvedel sem, da mora vsak oficir znati voziti avtomobil in poznati vse njegove dele. V urah političnih predavanj pa se členi ljudske armade seznanjuje s slavno preteklostjo naše domovine in v vsakdanjimi političnimi dogodki doma in po svetu, skupno proučujejo razne važne uredbne in nenehno asistujejo gospodarski razvoj naše države.

Kljub vsem ugodnim pogojem pa bi bilo vojaško življenje le precej trdo, če bi vojniki ne imeli tudi kulturnega razvedrila. Ob prostem času se zbirajo v Borackem klubu, bere časopise, ki jih imajo vseh vrst, in knjige iz lepo urejene knjižnice. Poslušajo tudi radio, sedaj pa so dobili še kinoprojektor. Aktivno sodelujejo v risarskem, pevskem, dramskem, šahovskem, odbojarskem in drugih krožkih. Pozabili niso tudi na nepismene in polpismene, ki jih pridno poučujejo v osnovnem znanju.

ENO S SVOJIMI LJUDSTVOM

Enota je s pomočjo nekaterih podjetij adaptirala razpadajočo hišo in uredila v njej lepo dom JLA, ki je trenutno tudi kulturno-prosvetno žarišče v tem kraju. Povezanost med prebivalci in pripadniki JLA je čutili povsod. Mnogočna društva in Partizani sodelujejo z armado. Organizaciji ZROJ nudijo pomoč z vojno strokovnimi predavanji, prav tako pomagajo oficirji pri predvojaški vzgoji.

Marsikaj bi še lahko opisal, toda čas je bil kratko odmerjen. Poslovi sem se od ustrežljivih oficirjev, ki so mi pokazali življenje v svoji enoti. Ponočno sem zrl te ljudi, predstavnike naše armade, ki se je pod vodstvom maršala Tita razvila iz majhnih enot v močnega štirinajst socialistične domovine.

— te —

Tudi v Ribnici so praznili praznik JLA

Kakor v drugih večjih krajih, so tudi v Ribnici lepo praznili 22. december — praznik JLA. Na predvečer je bila v obnovljenem domu »Partizana« akademija. Dramatska sekcija »Partizana« garnizona Ribnica je uprizorila igro »Sumljiva oseba«. Tako je dala tudi Ribnica svoj prispevek ob prazniku naše junjske vojske.

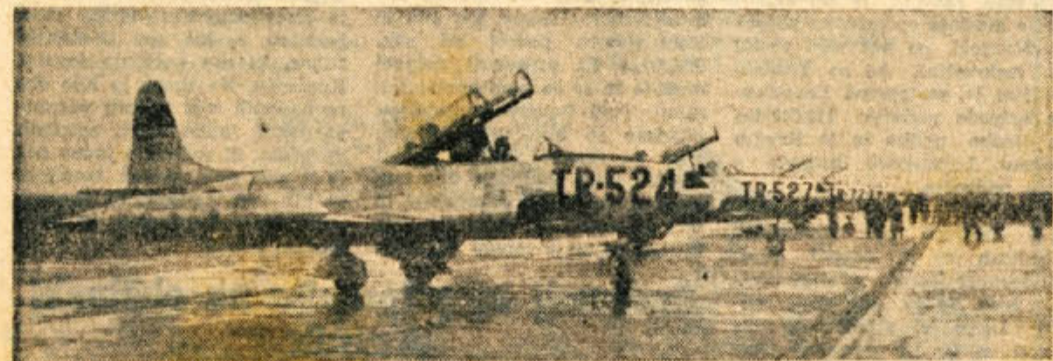
Mladina, vključi se med borece za zmago znanosti nad praznovanjem in zablodami, ki izvirajo iz zaostalosti.

Mladina, odnos do starih in onemoglih je ogledalo tvoje socialistične zavesti!

NENEHO KREPLJO TRADICIJE NOB

O svojih uspehih v enoti niso veliko govorili. Toda če pomislimo, da se udeležujejo vseh parad pred najvišjimi predstavniki naše države in predstavniki tujih držav, da so imeli razna svoja streljanja ob navzočnosti maršala Tita in tujih strokovnjakov, da so sodelovali na manevrih JLA, se udeležili alkoholje za Trst, potem lahko rečemo, da si ta enota naše armade nenehno prizadeva, kako bi okrepila tradicije NOB. V svojem neprestanem usposabljanju je dosegla tako lepe uspehe, da je mirno štejejo med najboljše enote Jugoslovanske ljudske armade.

Pa ne samo pri učenju, vepovsod je opaziti vzoren red in čistoto. Prostorji prezračeni, postelje lepo urejene, tla se svetijo ko parket. Velika svetila jedilnice, moderno urejena kuhinja, pekarnica, pralnica, vse to dopolnjuje urejeno bivališče.

Skupina reakcijskih letal na »rdci črti« letališča. Najodobnejša letala v rokah pogumnih letalcev varujejo naše svobodno nebo.

Nagrade za udeležence ankete »Dolenjskega lista«

Na nagradno anketo, ki smo jo razpisali v 47.—48. številki Dolenjskega lista, je skupno odgovorilo 593 naročnikov in naročnic našega tednika. V nedeljo 18. decembra je posebna komisija, v kateri so bili poleg članov uredništva in uprave našega lista tudi naročniki Jože Šali, Mihaela Savrič in Ivan Brumai iz Novega mesta, v uredništvu lista izbrala 20 nagrad in skupni vrednosti 35.760 din. Številke izbranih anketirancev je vsežla 5-letna Nuška Savrič iz Novega mesta.

- Izbrani so bili:
1. Marija Poreber, uslužbenka OLO Novo mesto (št. ankete 467) — prejme prvo nagrado: 15.000 dinarjev
 2. Ivan Ožbalt, kmet, Grintavec pri Osilnici, okraj Kočevje — prejme drugo nagrado: 10.000 dinarjev
 3. Sterk Tončka, Loka, p. Crnomelj — prejme tretjo nagrado: 5.000 dinarjev.

CELOLETNO NAROČNINO NA »DOLENJSKI LIST« so dobili:

4. Prušek Jože, Zužemberk št. 47
5. Kramar Ančka, Dijaški dom, Šmihel pri Novem mestu
6. Slapšak Angelca, Crnomelj št. 8
7. Safar Irena, Kuželj 37, Gorski Kotar
8. Hrovat Martin, Konec št. 10, p. Stopiče
9. Mišjak Jože, Borščevo 1, p. Šmihel pri Novem mestu
10. Ogolin Marija, Črešnjevce 7, p. Semč.

POLLETNO NAROČNINO NA »DOLENJSKI LIST« so dobili:

11. Mihelič Mici, Drenovce 21, p. Vinica pri Crnomlju
12. Srebrnjak Tone, osmošolec, Novo mesto
13. Zevnik Berta, Novo mesto, Sukljeva c. 12
14. Gregorič Anica, Trlič 2, p. Struge pri Dobropolju
15. Henigman Danica, Dolenjske Toplice 60
16. Klepac Julij, Metlika 166
17. Dragoš Niko, Brežice, Bizeljaska cesta 2
18. Forčič Marjeta, Praproče 13, p. Straža
19. Klinar Martin, Blok Tovarne učil, Crnomelj
20. Cvitkovič Ivana, Tribuč 15 (57), p. Adlešiči.

Denarne nagrade smo izbranim naročnikom poslali po pošti, ostalim pa smo celoletno oz. polletno naročnino vpisali v dobro na njihove naročniške kartoteke v upravi lista.

Podatke iz nagradne ankete bomo v kratkem objavili.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

V krepjih grabežljive smrti (Odlomek iz knjige Jožeta Štoka-Korotana JEKLENA PEST)

V tih večer so zaplavali otožni zvoki pesmi. Fantje se zbirajo, na vojsko marširajo... Starčki in dekleta so hoteli z nami pokramljati, pa ni bilo časa. Po sedmi uri so se morali borci posloviti od prikljubnih Podurničanov in odriniti v zbor, v brigadno kolono.

Srečno novo leto! Vrag vedi, ali bo srečno ali ga sploh ne bo do kraja dočakal — tako je premisljal marsikateri borec. Vaška dekleta so žalostnih obrazov tlačila borcem v nahrbtnike priboljške, ki so bili namenjeni za praznike. Marsikateri so se orosile očl, marsikateri so valovile preč v strahu in razburjenju. Fantje so odhajali v boj! Naprej proti Podhosti!

V Dvosu smo počivali. Medtem se je komandant brigade podrobno dogovoril o vzdrževanju zveze s štabom korpusa, o evakuaciji ranjenecov in drugih stvareh. Ob pol deseti uri smo po zasneženih cestah odrinili na Lašče.

Medtem ko so borci ob počitku sede »emali, se je komandni kader zbral v borni koči okrog brljave lešterbe. Komandant Zidar je takole razdelil naloge:

»Drugi bataljon naj zasede položaj Hinje, s patruljami zapre linijo S aka-Hinje-Pecovlje, pred njo pa kontroliira tereno proti Krasu. Podoficirsko četa mora zasedeti položaj Pajze. Tretji bataljon bo ostal na položaj Viševce-Piševca. Vel naj pošiljajo bojne poročila proti Kočevju. Četrta bataljon v rezervno na Vrh, kjer bo tudi štab brigade!«

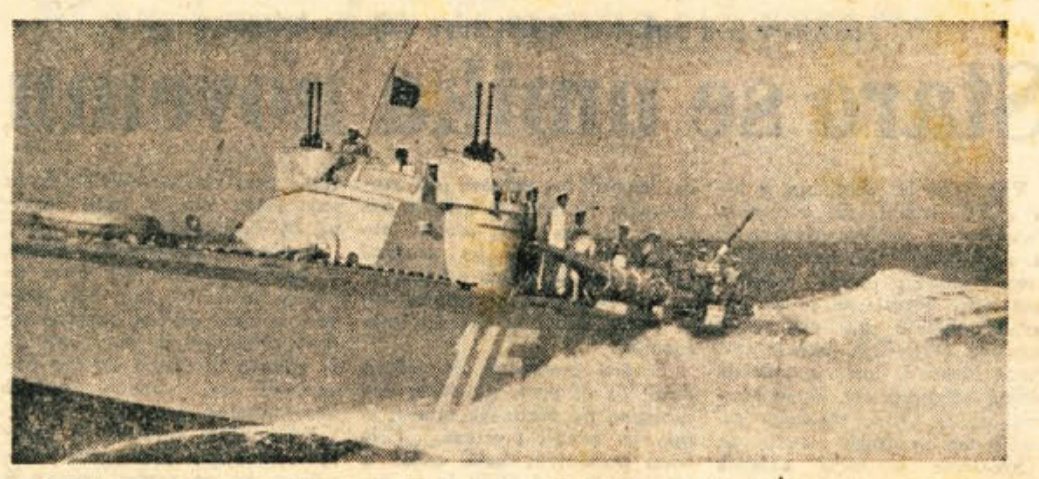
Sledile so še druge podrobnosti. Naposled sem bil

določen, da grem na položaj z drugim. Ferdo pa s tretjim bataljonom. Brigadna komora in sanitetna sprejemna postaja, ki jo je vodil brigadni zdravnik Vinko Kambič, sta se usidrali na Laščah, kolona brigade pa je krenila dalje. V vasi Klopce se je drugi bataljon ločil in odrinil na levo proti Hinjam. Na pohodu nas je spremljala svetla mesečina. Mrzaj je grizel v živo. Skripalo je pod nogami, kot da bi trli orehu. Nosnice so nam jete zmrzovati, roke so se lepile na strupene mrzle puške. Tako mrzlega silvestrova se ne pomnim. Da bi se bolj ogreli, smo pospešili korake, toda vse zaman. Zima je bila neizprosna in nepopustljiva.

Vasica Lopata je za nami. Na podeželski cesti poleg Lazine smo se ustavili v visokem anegu. Na Hinje in na Hrib smo poslali izvidniški patrulji. Vse v redu. Naprej! Pred župniščem na Hribu smo se ustavili. Bili smo premrzani in pokriti z ljuvom, ko ledeni močje. Nemu smo obstali in napeto poslušali, ko je v cerkvenem zvoniku udarjalo kladivo po bronastih zvonovih... deset, enajst, dvanaest — pinoči. Vzradoščeni in veselih le smo si festicili k novemu letu.

Spomini na preživela silvestrovanja in skrbi nad usodo domačih so me spravili za nekaj časa v otožno razpoloženje. Iz premišljanja me je zbudil pogovor borcev: »Letos bo konec vojne... — V tem letu moramo zmagati... — Rad bi te videl svoje Milence...« To mi je prepodilo žalost. Stopil sem med fanta in hotel z njim pokramljati. Toda besede so nam zmrznile v grlu. Tudi časa ni bilo za kramljanje. Postavili strazarje, poslali patrulje, potekali prostori za laboratorije čet — tako ukazuje komandant bataljona.

Albert Gradovnik, namestnik komandanta bataljona, je postavljal po strazarjih okoli Hriba in Hinje, v razne smeri pa na položaj boja patrulje. Drago Čuh-Luko, pomočnik komandanta bataljona, pa je s političnimi funkcijami odšel po vas. Trčali so na vsa vrata in očena, toda vse zaman. Do vraga, nihče ni hotel odpri. Ni kosiko besedi, trkanja in prepričevanja, pa tudi sile je

Naša domovina je pomorska država. Jugoslovanska vojna mornarica budno čuva jadransko obalo, biser naše države.

Delo DOMA JLA v Novem mestu

V zadnjih treh mesecih letošnjega leta je bila dejavnost Doma JLA v Novem mestu posebno razgibana. V sklopu dela za dvig vojaške, ideološko-politične in kulturne ravni starejšega sestava garnizije smo slišali tudi nekaj predavateljev iz Beograda in iz Ljubljane, tako n. pr. Jožeta Smoleta, novinarja, Romana Albrehta, člana glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije, Pina Masnaka, člana Zadrzne zveze Slovenije, in Franja Periča, znanstvenega sodelavca ekonomskega inštituta v Ljubljani.

Društveni prostori nudijo članom doma razvedrilo v prostem času in imajo svoje stalne obiskovalce. Čitalnica ima vse dnevnice in tedenske časopise, v knjižnici je nekaj tisoč knjig, ki si jih člani lahko vsak dan izposodijo.

Kulturno in zabavno življenje je dobro razvito in raznoliko.

Kino doma daje po tri filme tedensko, v mali dvorani pa je vsako soboto plesna prireditev. Uprava Doma posebno skrbi za kvalitete umetniške prireditve. Doslej so dale take prireditve skupine umetnikov iz Zagreba in Beograda ter orkester Doma. Navzile težavam, ki so povezane s takimi prireditvami (angažiranje ekip, neustreznost oz. itd.) smo videli v Domu »Zakaj bi se ne žilili«, komedija, s katero je gostovalo gledališče Komedia iz Zagreba. Revijo veselega večera (prav tako s člani gledališča Komedia), komedijo »30 sekund ljubezni« in izvedbi zagrebškega Dramskega gledališča, ter kvintet gitar in pevcev Radia Beograd.

Orkester Doma je dal dva kvaliteta koncerta, ki sta doblila svojo pohvalo tudi v tisku. Na solističnem koncertu so nastopili instrumentalni solisti s flavto, oboo, klarinetom, fago-

tom, trobento, pozavno, violino in violončelom. Na opernem koncertu je sodeloval orkester ter pevkarji ljubljanske Opere Milica Polajnjarjeva in Elza Karlovecova, ki sta tudi tokrat izpricali svoje visoke umetniške kvalitete.

Vse te prireditve so bile dostopne tudi meščanom, pa je tako Dom JLA obogatil in dopolnil kulturno življenje Novega mesta.

V okviru proslave Dneva JLA je Dom organiziral v Crnomlju operni koncert za vojaštvo in civilne prebivalce. Na tem koncertu sta pevkarji ljubljanske Opere Milica Polajnjarjeva in Milla Kogejeva počili velik uspeh in na željo prepolne dvorane je moral orkester dodati še eno točko izven sporeda.

Kot zaključno prireditev v okviru proslave Dneva Armade je Dom priredil svečano skandemijo z umetniškimi sporedom.

Jožep Jankovič

Pokalno brzopotezno prvenstvo Dolenjske v Kočevju

Sila Mitja in ekipa Novo mesto I — pokalni brzopotezni prvaki Dolenjske

V nedeljo, 18. decembra, se je v Kočevju zbralo nad 40 šahistov iz vse Dolenjske, da se pomerijo za moštveno in posameno brzopotezno prvenstvo Dolenjske. Lanski zmagovalci inž. Volk med posamezniki in SD Novo mesto I med ekipami — so imeli veliko izgledov, da ponovno osvojijo najvišje naslove, toda to je tokrat uspelo le zelo dobri ekipi Novomeščanom, ki so z zanesljivo igro osvojili zmago za zmago in z velikim razlikom. Če drugi zapored osvojili pokal Šahovske zveze Slovenije, Lanski prvaki inž. Volk je imel manj sreče. Čeprav je bil v finalnem turnirju bolj spočit kot drugi (kot bivši prvaki, ki je imel prvo mesto v finalu), mu ni uspelo ponoviti lanskega uspeha. Sprva je vodil skupaj s Silo, kasneje, ko je Škerj začel s serijo zmag (tudi Sila je bil njegova žrtev), je ostal celo sam v vodstvu. Škerj je neutrudno kosil, po zmagi nad Silo je pokostil tudi inž. Volk in tako sta se ob zaključku na vrhu spet znašla z istim številom točk Sila in inž. Volk. Škerj je bil s točko manj na tretjem mestu, predvsem zaradi slabega starta, ko je dvakrat zapored kapituliral (z Lunderjem in dr. Goležem). Pred vodstvom prvenstva sta bila sedaj dva prvaka. Pravilnik je predvideval primer delitve mesta, toda tako medsebojni rezultat kot število zmag sta bila za oboje zmagovalca ista. Pravilnik omenja zreb, toda ta ni vedno objektivni. Ker pa je ostalo premalo časa, pa tudi zaradi utrujenosti igralcev, ki so igrali že 25 partij, so odločitev končno prepustili žrebu. Tu je Sila imel več sreče in je tako postal letošnji brzopotezni prvaki Dolenjske. To pa je tudi zasluga, kajti tako v moštvenem kot v posameznem prvenstvu se je od začetka do kraja vztrajno boril.

Sedaj pa še nekaj rezultatov. V tekmovalni ekipi, kjer je nastopilo osem moštvo, so bili najboljši Novomeščani v postavi Štar, Sila, Škerj, dr. Golež in Avsec. Osvojili so 30 točk. Tretkrat so zmagali s 5:0. Dvakrat s 4 in pol; pol, z drugoplasiranim Kočevjem so igrali neodločeno, s Crnomljem pa so zmagali s 3 in pol; 1 in pol. Najboljši rezultat je dosegel Sila na drugi deski, ko je od 7 partij dosegel 7 zmag. Dr. Golež je dosegel 4 in pol. Štar 4, Škerj 5 in pol in Avsec 5 točk. Celih 7 in pol točk za Novo-

moščani je bila ekipa Kočevja v postavi inž. Volk, Lisac, Safar, Mohar in Lunder. Dosegli so 22 in pol točke. Najboljši je bil inž. Volk na prvi deski. Tretje mesto so zasedli okrajni ekipni prvaki — Crnomelj, ki so dosegli 20 točk. Tudi tu je bila prva ekipa najboljša (Kobler). Četrto mesto je s 17 in pol točkami zasedla druga novomeška ekipa, čeprav je nastopila le s tremi stalnimi igralci in sta na zadnjih dveh deskah igrali za in rezervi. Zanimivo je, da je ta ekipa preseženo premagala Kočevje in Crnomelj (3 in pol; 1 in pol in 3:2), s slabšimi pa je izgubila. Najboljši rezultat v ekipi je dosegel Doki (4 in pol), nato Jankovič in Milek (4) in Primo ter Bartoj (2 in pol).

Mitja Sila se je tudi to pot uveljavil kot zelo nadarjen šahist

Popoldne se je začelo prvenstvo posameznikov. V treh skupinah po 11 igralcev je tekmovalo 33 šahistov, od katerih so se po trije iz vsakega počinjala plasirali v finale. To so bili Škerj, Milek in Štar iz L. skupine, Kobler, dr. Golež in Lunder iz II. in Štar, Sila ter Bartoj iz III. skupine. V finalu se jim je pridružil še inž. Volk kot bivši prvaki. Vrstni red finala: I. Sila Mitja, Novo mesto, II. inž. Volk, Kočevje (5 in pol, III. Škerj (N. m.) 6 in pol, IV. Kobler (C) 4 in pol, V. Lunder (K) 4 in pol, VI. Štar (N. m.) 4 točke, sledijo še dr. Golež, Bartoj in Štrajar (vsaj 3 točke) in Milek 1 in pol. Najboljši posamezniki (verjetno prva desetorica) so se plasirali na brzopotezno prvenstvo Slovenije, ki bo v kratkem v Ljubljani. Po tekmovalni je predsednik SD Kočevja tov. Paradiz podelil pokale in nagrade najboljšim ekipam in posameznikom. F. M.

Peto in šesto mesto sta si s 14 in pol točkami delila brinjska Svoboda in gimnazija Kočevje, sedma je bila ekipa SK Stojan Puc iz Novega mesta in zadnji Rudnik Kočevje. Posebno razveseljivo je bil nastop bivše gimnazijske ekipi, v kateri so nekateri odlični posamezniki (Štrajar iz Kočevja), ki še veliko obetajo, žal pa zaradi majhnega števila nastopov nimajo rutine.

Plenum dolenjskih šahovskih funkcionarjev

Pred začetkom moštvenega brzopoteznega prvenstva Dolenjske v Kočevju je bil plenum predstavnikov dolenjskih šahovskih enot; največ so govorili o organizaciji in o tekmovalnih v prihodnjem letu. Da bi se povečala aktivnost dolenjskih šahistov, je bil sprejet sklep, da se čimprej formirajo okrajni šahovski odbori, katerih funkcija naj prevzamejo vodilna društva v okraju, poleg tega pa bi bili v odborih tudi predstavniki ostalih enot v okraju. O programu letošnjih tekmovalni je govoril sekretar Šahovske zveze Slovenije tov. Kapuš, nato pa so bili v glavnem sprejeti nekateri termini prihodnjih dolenjskih prvenstev in nastalih šahovskih prireditev.

Prvenstva vseh šahovskih enot (sekcij, klubov, društev) morajo biti zaključena do 31. januarja, prvenstvo Dolenjske do 31. marca, mladinsko prvenstvo Dolenjske po 10. juniju, moštveno prvenstvo Dolenjske do konca junija itd. Dalje se je pripravala še udeležba na ostalih republikih tekmovalnih in mednarodnih turnirjih v Portorožu in na Bledu. S posebno pozornostjo se morajo pripraviti na prihodnje okrajna sindikalna prvenstva in prav tako sindikalno prvenstvo Dolenjske.

bilo potrebno, da so naši fantje prišli pod streho prve hiše, seveda kot nezaželjeni gostje.

Tovariš Poide Oblak pa si je mislil: No prav, Hribčani in Hinjčani. Vi ste za belogardiste. Zagodel vam bom na druge strune! S skupino borcev, oblečenih v nemške uniforme, se je odpravil k drugim hišam. Komaj je spregovoril v pokvečeni nemščini, že so se vrata odprala na stajaj. Potem je malo zabundral, in vaščani so »Nemcem« uslužno ponujali jesti in piti. Ko so spoznali, da so se ujeli na limonice, so se razočarani nakremžili in potuhnili v svoje brloge.

Zdaj so fantje začeli oblegati peč. V tako mrzli noči je široka kmečka peč najboljša prijeteljica.

Komandant bataljona si je izbral za svoj štab hišo poleg vaške cerkve, na nasprotni strani pa je odredil mesto komori. Jaz sem s svojim kurirjem odhitel v župnišče. Nastanila sva se v majhni sobici z veliko kmečko pečjo, ki pa je bila žal mrzla ko ledena skala. Ni se zmenila za najine želje po toploti.

S kurirjem sva legla na klop in hotela zaspati. Pa že naju je zmotil komandant bataljona Edvard z vprašanjem, ali bi dovolil vaščanom, da odidejo po opravkih iz vasi; in kaj storiti s tistimi, ki bodo prišli v vas od drugod?

»Iz vasi ne sme nihče, da veš, nihče; kdor pa pride v vas, ga je treba zadržati!« Tak je bil moj odgovor.

Zaradi hudega mraza nisem mogel zaspati. Drgetal sem in prisluškoval v gluho temo. Zopna, moreča tista, Le od česa do česa so se začeli na vasi koraki patrulje in spoznanje dežurnega, ki je razporejal strazje. Prišlo je bilo vroče. Vstal sem in začel hoditi po sobici in izmenični roka. Potem sem sedel na klop, in sam ne vem, kdaj mi je premagala utrujenost, da sem sede zadremel.

Zjutraj ma je sbrali kurji in mi proučili zajtrk: blede predstrelki in neslane kruzne žgance. Zelodce so mi je upravljal, saj je že presneto tenko kruhilo v njem.

Nato sva s komandantom pregledala razpored strazar-